LISTY

OSTRAVSKÉ UNIVERZITY

ČERVEN 2010, 3. číslo
ročník 18

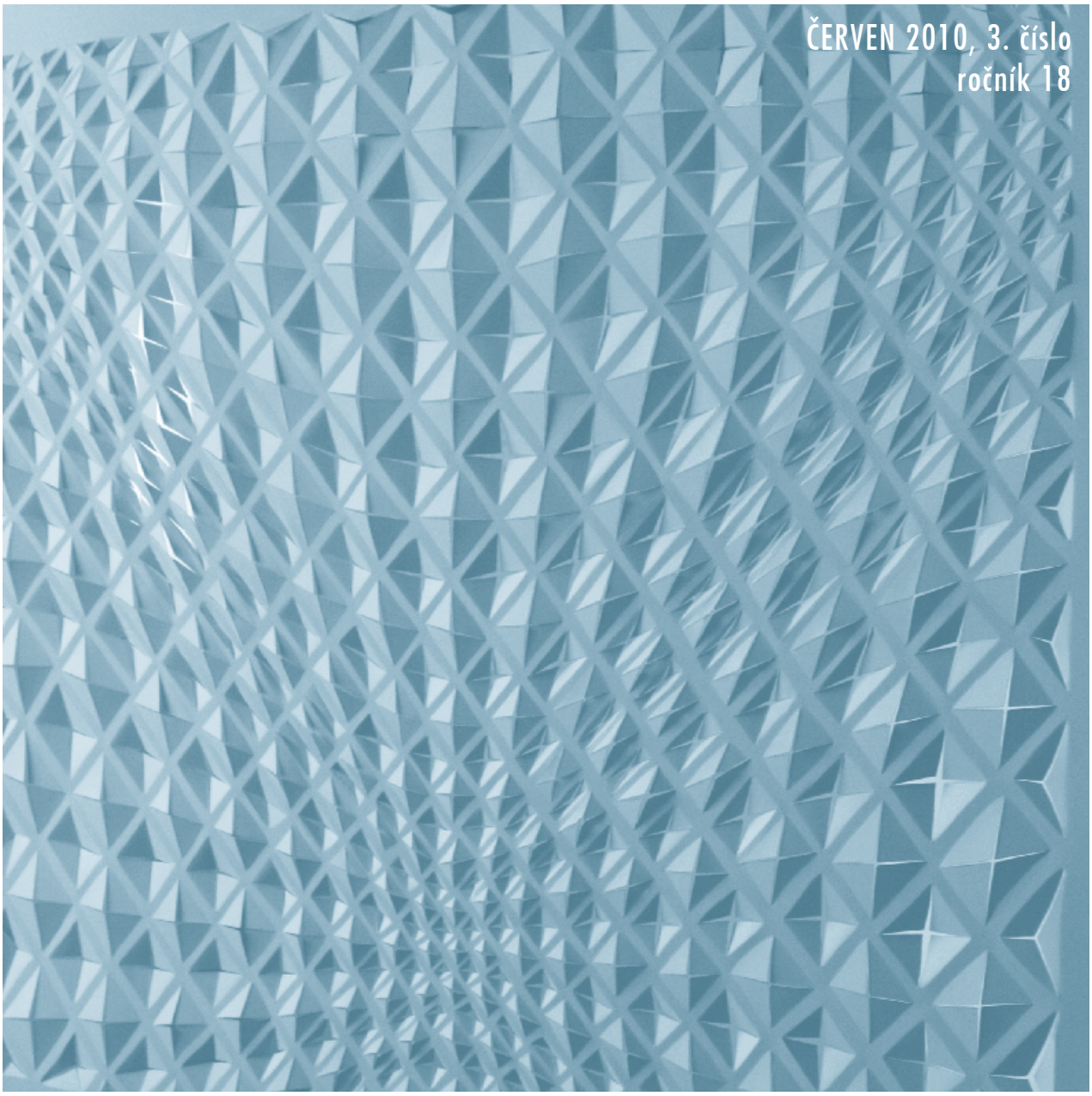

- První studenti medicíny nastoupí již v září
- FF OU hostitelkou zasedání Asociace děkanů FF ČR
- První dáma Filozofické fakulty odchází
- Almanach k 50. výročí založení katedry tělesné výchovy
- Bilaterální sympózium s mezinárodní účastí
- Beseda s pohodou
- 20 let Biografického slovníku Slezska a severní Moravy

První studenti medicíny nastoupí již v září

Dlouhodobý téměř dvouletý proces akreditace studijního programu a oboru Všeobecného lékařství dosáhl svého vrcholu. Akreditační komise Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (AK MŠMT) na svém dubnovém zasedání nadpoloviční většinou hlasů dala šanci uchazečům studovat medicínu na Ostravské univerzitě v Ostravě, Fakultě zdravotnických studií.

Toto rozhodnutí bylo definitivně stvrzeno oficiálním rozhodnutím o udělení akreditace Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy doručené na Ostravskou univerzitu v Ostravě dne 18. května 2010.

▲ Ústavy anatomie, histologie a embryologie

Akreditační spis v rozsahu cca 1 100 stran opustil poprvé Fakultu zdravotnických studií OU v Ostravě v dubnu 2009, kdy byla podána žádost o udělení souhlasného stanoviska k výkonu zdravotnického povolání na Ministerstvo zdravotnictví ČR. Toto stanovisko bylo na základě 4 posudků zasláno v srpnu 2009 a v říjnu byla podána žádost na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Na jednání Akreditační komise MŠMT v lednu 2010 byl akreditační proces přerušen. AK MŠMT žádala o doplnění informací a rovněž se rozhodla navštívit Fakultu zdravotnických studií osobně a zhodnotit připravenost fakulty a univerzity zajistit tento náročný obor. Po návštěvě 5 členů AK MŠMT a 5 členů stálé pracovní skupiny pro lékařské obory koncem února vzešly další požadavky na doplnění informací a v dubnu na základě všech těchto dokumentů a doplnění zaznělo rozhodnutí. Toto rozhodnutí je podmíněno pravidelnými kontrolními zprávami o průběhu vývoje personálního zabezpečení oboru a rozvoje vědeckovýzkumných aktivit a je uděleno zatím na čtyři roky.

Dne 24. května spustila Fakulta zdravotnických studií dodatečné přijímací řízení do studijního oboru Všeobecné lékařství a po pěti dnech již více než 130 uchazečů podalo elektronickou přihlášku a mají zájem studovat v Ostravě medicínu. Letošní absolventi středních škol s výborným prospěchem během celého studia mají šanci požádat, splňují-li kritéria této části přijímacího řízení, o prominutí přijímací zkoušky z biologie, chemie a fyziky. Uchazeči budou přijati na Fakultu zdravotnických studií, ale ke studiu v září nastoupí již jako studenti Lékařské fakulty OU v Ostravě, která vznikne transformací stávající fakulty.

Výuka začne spolu s ostatními nelékařskými obory stávající Fakulty zdravotnických studií v polovině září a první studenti medicíny budou imatrikulováni počátkem října. V 1. roce studia je výuka vedena společně s kolegy Přírodovědecké fakulty, a to konkrétně v oboru chemie, biologie a biofyziky.

Akreditační proces ale nebyl zdaleka dokončen, musíme každým dnem prokazovat, že Ostravská univerzita a stávající Fakulta zdravotnických studií je schopna zajistit materiálně, prostorově a převážně personálně tak náročný studijní obor, jako je Všeobecné lékařství. A důkazem budou studenti – budoucí absolventi, kteří obstojí na trhu práce svými vědomostmi a dovednostmi a budou minimálně srovnatelní s absolventy ostatních lékařských fakult v ČR.

▲ Pitevní trakt pojme najednou až 35 studentů

Ivona Závacká, proděkanka pro studium

FOTO: Edmund Kijonka

Sportovní den univerity

Na sklonku dubna proběhl již tradiční Sportovní den studentů a zaměstnanců Ostravské univerzity. Letošní ročník se konal v rámci oslav 50. výročí založení katedry tělesné výchovy. Zájemci se přihlašovali prostřednictvím programu TEP, většina z nabízených aktivit byla přístupná zcela zdarma. Organizačně byl sportovní den zajištěn zaměstnanci katedry (hlavní zodpovědnou osobou za přípravu a realizaci byl Mgr. Oldřich Mičan) a studenty oboru Rekreologie, kteří prakticky zabezpečovali jednotlivé aktivity.

Vedle již tradičních sportů (aerobik, badminton, beach volejbal, futsal, tenis, squash apod.) byly do letošní nabídky zařazeny stále ještě netradiční, ale přitom velice atraktivní aktivity jako bosu, in-line bruslení, nintendo wii, skákací boty, taneční podložka a základy salsy. S velkým zájmem se také setkal turistický výjezd pro zaměstnance na Sulovské skály, jehož se jako každým rokem po organizační stránce skvěle zhostil vedoucí katedry doc. Vojtěch Gajda.

Celkem bylo v nabídce 19 aktivit, kterých se aktivně účastnilo cca 400 zaměstnanců a studentů. Po ukončení aktivit byli nejúspěšnější účastníci v jednotlivých sportech odměněni hodnotnými cenami.

Co říci závěrem? Hlavním posláním sportovního dne je podpora zdravého životního stylu zaměstnanců a studentů univerzity. Organizátoři se snaží, aby účastníci strávili příjemný a zábavný den při sportech, které rádi provozují ve svém volném čase nebo si naopak vyzkoušeli aktivitu, kterou dosud neprovozovali. Usměvavé tváře, propocená trika, zápal všech zúčastněných snad potvrdily, že cíl organizátorů byl splněn. Navíc po celou dobu sportovního dne svítilo sluníčko a teploty dosahovaly takřka třiceti stupňů, za což v letošním „nejarním" počasí musíme být vděčni...

Mgr. Radim Kofránek, KTV

FOTO: archiv

FF OU hostitelkou zasedání Asociace děkanů filozofických fakult ČR

Filozofická fakulta OU byla v polovině dubna hostitelkou jarního zasedání Asociace děkanů filozofických fakult České republiky, volného sdružení představitelů všech deseti filozofických fakult České republiky. Scházejí se dvakrát ročně k projednání aktuálních témat a otázek, týkajících se oborů vyučovaných a rozvíjených na jejich fakultách.

Obsahem ostravského jednání byla otázka postavení humanitních fakult a humanitních věd v dnešní společnosti. Úvodní referát k této problematice přednesla děkanka ostravské Filozofické fakulty doc. Eva Mrhačová. V další části jednotliví akademičtí hodnostáři kriticky hodnotili činnost Rady pro výzkum a vývoj, kde zastoupení humanitních a společenských věd je zcela nedostatečné a neadekvátní jejich významu. Z jednání vzešel dopis děkanů premiérovi – předsedovi Rady pro výzkum a vývoj ing. Janu Fischerovi.

V tematicky bohaté diskusi se děkani mimo jiné vyjadřovali k činnosti společnosti SCIO a otázce „papírových indexů". Z různosti názorů podložených bohatou argumentací vyplynulo, že za výběr posluchačů ke studiu by měly odpovídat vysoké školy, nikoli podnikatelská organizace. Co se týče papírových indexů, prioritu má elektronická databáze dokumentů.

V kulturní části programu se významní hosté zúčastnili v galerii filozofické fakulty Na Půdě vernisáže výstavy venezuelské malířky Susan Suniagy a poté si prohlédli bohatou sbírku ostravské galerie výtvarných umění s jejím skvostem – světoznámým obrazem Gustava Klimta Judita.

Jana Bolková

FOTO: Tomáš Rucki

◀ Z jednání děkanů FF ČR

■ První dáma Filozofické fakulty odchází

Patří ke skupině zakladatelů Ostravské univerzity. Byla hlavní autorkou projektu Filozofické fakulty, obhajovala jej v jednotlivých výborech České národní rady. V r. 1991 byla zvolena první děkankou Filozofické fakulty a vedla ji ve dvou volebních obdobích 1991–1997; znovu byla děkankou zvolena potřetí a počtvrté pro léta 2003–2010. Za založení a vybudování oboru francouzština jí vláda Francouzské republiky udělila v r. 2005 rytířský řád Akademických palem. Dne 30. června předá funkci svému dosavadnímu statutárnímu zástupci doc. PhDr. Aleši Zářickému, Ph.D.

Osud dal doc. Evě Mrhačové vzácnou příležitost – založit a od samého základu „tvarovat" fakultu, nadto fakultu humanitní, kterou region tolik potřeboval.

Jako tisková mluvčí fakulty jsem své „šéfce" položila několik otázek.

Co považujete za největší úspěch při budování FF?
Začínali jsme s 6 obory, dnes jich máme 76. Začínali jsme bez doktorských studií, dnes jich máme akreditováno 9. Většina našich oborů dnes poskytuje možnost celé triády vysokoškolského studia – studia bakalářského, magisterského a doktorského.

Pamatujete si, kolik bylo za Vaše dvě poslední děkanská období odvezeno do Prahy akreditačních spisů?
Nepamatuji, ale dám to spočítat… Takže: na Akreditační komisi bylo v letech 2003–2010 odvezeno k akreditaci nebo reakreditaci celkem 142 spisů studia bakalářského, magisterského a doktorského. A vzhledem k tomu, že každý spis důkladně čtu, dosti jsem si početla…

Kdy jste ve své děkanské funkci zažila největší radost?
Tak radostí jsem ve svém čtyřnásobném děkanování zažila bohudík hodně. Budu jmenovat jenom ty největší:

- *když španělský král Juan Carlos II. v roce 1994 reagoval na mou prosbu, aby nám založil odbornou romanistickou knihovnu – a když z celnice po měsíci volali, abychom si to množství balíků ihned vyzvedli, že španělská ambasáda už zaplatila clo;*
- *když nám Akreditační komise akreditovala nové obory – francouzštinu, španělštinu a dějiny umění a posléze doktorská studia na germanistice a anglistice, tedy oborech, které nikdy předtím v Ostravě nebyly a které v krátkém čase dosáhly vysoké odborné úrovně;*
- *když se podařilo prolomit 40 let starou tradici, že se u nás studují pouze učitelské obory, a my jsme získali u všech našich oborů akreditaci i pro odborné, neučitelské studium;*
- *když jsme vloni dokončili mnohaleté budování nádherné „pětidílné" balustrádové studovny, vybavené všemi dostupnými světovými encyklopediemi a oddělením Vzácných tisků;*
- *když se přes všechny překážky, jež se nám stavěly do cesty, podařilo převézt k nám z Lichtenštejnského paláce v Praze podstatnou část celostátní výstavy **Odkrývání starého Egypta** a výstavu zahájil prof. Miroslav Verner, egyptolog světového významu. Na výstavu se chodila dívat „celá Ostrava".*

Radost mám vždy, když se po sběru dat z celé OU ukáže, že v něčem skutečně vynikáme. V loňském roce jsme byli nejlepší v počtu studentských zahraničních mobilit, v počtu získaných publikačních bodů, v počtu získaných grantů GAČR a v počtu vydaných publikací. (Z fakultních a sponzorských prostředků jsme vloni vydali 59 publikací, z toho 21 vědeckých monografií. Vydání monografie recenzované renomovaným odborníkem považuji za nejprůkaznější ukazatel tvůrčích sil fakulty.)
Měla jsem i dlouhodobé radosti: třeba z toho, že se plně ujala moje myšlenka konat každoročně k narozeninám Komenského v březnu studentské vědecké konference. Letos proběhl už 17. ročník těchto konferencí a s prvními pokusy o vědecký referát na nich vystoupilo 84 studentů.

*Trvalou radost mám z toho, že se daří zprostředkovávat styk studentů s významnými osobnostmi naší doby. V mém přednáškovém cyklu **Setkání s osobností** mají studenti možnost poznat názory čelných představitelů české kultury, vědy a veřejného života, diskutovat s nimi, kultivovat své vlastní postoje a svou schopnost argumentace. (Jako prvního jsem do tohoto cyklu pozvala Pavla Tigrida, v letošním roce jsme uvítali prof. Martina Hilského, prof. Miroslava Vernera, prof. Václava Bělohradského, dr. Ladislava Špačka a dr. Petru Procházkovou.)*

Byly i menší radosti – estetizace prostor FF (vytvoření celé řady minigalerií na dříve holých chodbách i v řadě poslucháren), založení galerie Na Půdě, kde se konají pravidelné vernisáže (vystavoval u nás např. prof. J. Štreit, dvě venezuelské malířky atd.), adopce dvou dětí z Ugandy, Fagila a Deleily, jimž platíme školné a lékařskou péči a vytváříme jim tak základní předpoklad k žití a přežití, vybudování penzionu v historické části města, kde ubytováváme externisty a hosty fakulty, vytvoření a nabídka velmi atraktivních modulů (Divadelní věda, Žurnalistická etika), které se setkaly s mimořádným zájmem studentů a hlavně – v rámci volitelných předmětů široká nabídka čtyřsemestrálního studia exotických jazyků všem studentům OU (japonština, čínština, arabština, romština a znakový jazyk) jako skvělý lék proti xenofobii a rasismu všeho druhu. Trvalou radostí je i Univerzita třetího věku. Založila jsem ji už v r. 1993, i senioři si zaslouží přístup k novému poznání, které je považováno za nejvyšší kvalitu života. V tomto roce probíhá již 9. běh U3V.

Poslední drobnou radostí je založení Listů FF OU, o něž mne opakovaně žádali pracovníci FF. Je to materiál informující, stmelující, inspirující, archivační a taky trochu vzdělávací.

A co neúspěchy?
I ty samozřejmě byly, k radostem a úspěchům patří vždycky i neradosti a neúspěchy.

Nebyla vybudována Letní škola slovanských studií/českého jazyka, nebyl

připraven k akreditaci uvažovaný projekt bakalářského oboru Kulturní žurnalistika, tolik potřebný a nadto velmi atraktivní, nepodařilo se dobudovat obor psychologie. A myšlenka, že budeme chodit do Voliéry cvičit na zakoupeném rotopedu, se ukázala lichá, nikdo tam nikdy necvičil. Mrzí mne to málo. Daleko víc mne mrzí, že dosud nemáme ke svému rozvoji samostatné budovy, přes to, že to všichni rektoři slibovali. Snad se přece jen dočkáme…

A jaké jsou, paní děkanko, Vaše plány po odchodu z akademické funkce?
Zhubnout a začít konečně dbát o své zdraví. Dokončit rozpracované dílo ***Západoslovanské paremiologické dědictví*** *a i další rozepsané věci. Radovat se ze života. Držet palce svému nástupci, aby se mu všechno dařilo a pomáhat při tom.*

Paní děkanko, Vaše slovo na závěr.
Měla jsem štěstí na lidi. Bez dobré práce proděkanů, zejména doc. Aleše Zářického, který po 4 roky „táhl" dva resorty – vědu a výzkum i zahraniční spolupráci, bez výborné práce hlavního ekonoma fakulty dr. Jaroslava Kozelského a vedoucího studijního oddělení PhDr. Rostislava Černého, bez všech pracovitých referentek, z nichž žádná ani jednou nepochybila, a především bez nesmírně obětavé a všestranné své asistentky Jany, která vedle práce sekretářky zvládala i obsluhu penzionu, řídila oddělení exotických jazyků a vykonávala funkci tiskové mluvčí FF, a konečně bez obětavé práce 90 % vedoucích kateder si úspěšnou práci děkana nedovedu představit. Velmi ochotní a vstřícní byli i všichni ostatní zaměstnanci v budově. Patří jim všem za to můj veliký, veliký dík.

Vážená paní děkanko, děkuji za rozhovor a přeji vše dobré v další etapě Vašeho života.

Jana Bolková

● Argentinský velvyslanec přednášel na Filozofické fakultě

Dne 22. dubna navštívil Filozofickou fakultu Ostravské univerzity další významný diplomat, Jeho Excelence Rubén Vallejo, rada-vyslanec Argentinské republiky v České republice. Vzácný host předal katedře romanistiky bohatý knižní dar a pronesl přednášku věnovanou dvoustému výročí nezávislosti Argentiny. Při této příležitosti otiskujeme dopis ministra zahraničních věcí Argentinské republiky pana Jorge Taiany, adresovaný akademické obci Ostravské univerzity.

Argentina slaví dvousté výročí nezávislosti
Připomínku těchto dvou století chápeme jako proces, v němž oslava jde ruku v ruce se zamyšlením. V následujících řádcích krátce analyzujeme současnou Argentinu v domácím i mezinárodním měřítku a zamýšlíme se nad našimi prioritami a cíli.

25. května roku 1810 v Buenos Aires, v tehdejším hlavním městě Místokrálovství Rio de la Plata, se vlastenci rozhodli neuznávat již dále španělské koloniální úřady a ustavit první svrchovanou vládu. Tento vzdor koloniálnímu pořádku byl prvním aktem na cestě k vyhlášení nezávislosti, na níž bylo dosaženo definitivního triumfu vojenským vítězstvím nad španělskými vojsky po deseti letech bojů na bojištích poloviny amerického kontinentu.

Jaké je postavení Argentiny v roce dvoustého výročí a jaké jsou její priority ve střednědobém výhledu?

Demokratický politický systém je po téměř třech desetiletích skutečností, která prokázala svou zralost. Závazek ve vztahu k lidským právům dostal nový podnět anulováním zákonů o prominutí zločinů z dob vojenské diktatury a s obnovou soudních řízení proti civilním a vojenským osobám zodpovědným za páchaní zločinů proti lidskosti.

Argentinská ekonomika roste počínaje rokem 2003 tak, jako od roku 1810 dosud nikdy. Výjimečné tempo ročního růstu a pozitivní obchodní saldo umožnily plnit vnější závazky na základě vnitřních zdrojů. Objem finančních prostředků vynakládaných na vzdělání a zdravotnictví, kdysi základních pilířů sociální integrace, v posledních sedmi letech znovu rostl a jejich podíl na státních výdajích se téměř ztrojnásobil.

Stát opět převzal hlavní roli při podpoře výzkumu ve vědních oborech a technologiích, stejně jako při poskytování významných příspěvků na mzdové prostředky pedagogů a vědeckých pracovníků ve veřejném univerzitním sektoru, který v různých obdobích minulého století vychoval i pět Argentinců vyznamenaných Nobelovou cenou.

Prioritou vlády prezidentky Cristiny Fernández de Kirchner je rovněž boj s chudobou. Za tímto účelem se podnikají

(Pokračování na straně 6)

▶ Argentinský velvyslanec (zcela vlevo) s dr. Veselou a dr. Drozdowiczem

● Argentinský…

(Pokračování ze strany 5)
kroky na podporu podniků, které vytvářejí pracovní místa a poskytují tak důstojné zaměstnání, v oblasti sociální politiky se přijímají všestranná opatření ve prospěch dětí.

My Argentinci jsme produktem kontaktu nejrůznějších kultur. Soužití a integrace imigrantů z celého světa jsou naší historickou zvláštností, na níž si zakládáme. Navzdory hluboké globální ekonomické krizi jsme zavedli program "Patria Grande" (Velká vlast), spočívající na pokročilé legislativě, který upravuje postavení zahraničních pracovníků.

Bojujeme za plnou platnost mezinárodního práva. Mnohostrannost je nejúčinnějším nástrojem v boji za mír a bezpečnost, za vítězství při potírání bídy a izolace, v boji proti nemocem, pašování drog a ničení životního prostředí.

Podpora a ochrana lidských práv je politikou státu, která upevňuje naši identitu jako národa a naše vedoucí postavení v mezinárodním společenství.

Aktivně se zapojujeme do obchodu v rámci uskupení MERCOSUR a vyslovujeme se ve prospěch další institucionalizace. Politicky podporujeme také Unii jihoamerických národů (UNASUR) jako prostor exkluzivní účasti zemí této oblasti v procesu udržení míru a demokracie. Zároveň se aktivně podílíme na práci ve skupině zemí G20.

Náš požadavek jednat o svrchovanosti nad Malvínskými ostrovy adresovaný vládě Velké Británie a formálně podporovaný Spojenými národy vychází z duše argentinského obyvatelstva a tvoří jednu z os naší zahraniční politiky.

Naše země stojí před řadou nedořešených problémů. Vztahují se k dávné minulosti a představují uznání dosud nenaplněných práv širokých vrstev naší společnosti. Také závazky vůči zahraničí jsou pro argentinskou vládu prioritou.

Zveme všechny národy světa k oslavám naší dvousetleté existence, nechť spolu s námi sdílejí to nejlepší, co náš lid, naše kultura a naše historie nabízejí.

Jorge Taiana,
ministr zahraničních věcí Argentinské republiky
FOTO / Tomáš Rucki

● Almanach k 50. výročí založení katedry tělesné výchovy

V rámci oslav 50. výročí založení katedry tělesné výchovy se na podzim letošního roku připravuje vydání Almanachu KTV, jenž se bude z větší části zabývat významnými historickými mezníky ve vývoji pracoviště. Nedílnou součástí almanachu bude také pohled na proces vývoje studijních programů a oborů realizovaných na katedře, vědní a výzkumné zaměření pracovníků katedry, podíl katedry na podpoře zdravého životního stylu studentů a zaměstnanců univerzity. V samostatné kapitole zavzpomínají bývalí či současní významní pedagogové na léta strávená na katedře. Nebudou opomenuti také absolventi katedry úspěšní jak na poli sportovním, tak společenském. V přílohách publikace najdou čtenáři seznam všech členů katedry od jejího vzniku až po současnost a také všech absolventů oborů zabezpečovaných katedrou tělesné výchovy.

Uveďme alespoň malou ukázku, popisující okolnosti spjaté se samotným vznikem katedry:

„Studium tělesné výchovy na pedagogické fakultě v Ostravě má dlouholetou tradici. Škola univerzitního typu v Ostravě sice nemá takového trvání jako kamenné univerzity v Praze, Brně či Olomouci, nicméně základy pro přípravu budoucích učitelů byly položeny již v padesátých letech 20. století.

Pedagogická fakulta navazuje na tradici Vyšší pedagogické školy v Opavě (založena v roce 1953), která vznikla ze zákona, jímž bylo vzdělávání učitelů 6.–8. tříd všeobecně vzdělávacích škol svěřeno nově zakládaným vyšším pedagogickým školám. Dalším významným mezníkem byl rok 1959, kdy byly vládním nařízením zrušeny vyšší pedagogické školy a současně zrušeny pedagogické školy pro výchovu učitelů národních škol. Vzniká Pedagogický institut, který byl řízen krajskými orgány a jehož sídlo bylo přeneseno z Opavy do Ostravy. V roce 1964 získává Institut na základě zákonného opatření statut samostatné Pedagogické fakulty, čímž se škola organizačně začlenila do systému univerzitního studia v republice. K dalšímu významnému předělu ve vývoji pedagogické fakulty dochází v roce 1991, kdy se stává jednou ze tří zakládajících fakult nově vzniklé Ostravské univerzity.

Krátce po vzniku VPŠ se tělesná výchova vyučovala externě, v druhé polovině padesátých let byla tělesná výchova zabezpečována katedrou společenských věd. Po vzniku institutu v roce 1959 byla TV součástí nově vzniklé katedry výchov. Samostatnosti se katedra tělesné výchovy dočkala již o rok později, její vznik se datuje od 1. 9. 1960. Vedením katedry byla pověřena Jiřina Hradecká, členy dále byli Dagmar Demková, Dana Klesnilová, Marie Klimtová a Josef Přibyl."

Mgr. Radim Kofránek, KTV
FOTO: archiv

▶ Budovy katedry TV s nejbližším okolím

● Vzpomínka absolventa katedry

Jak katedra tělesné výchovy pomohla jaderné fyzice

Jako student 1. ročníku Pedagogické fakulty (kombinace Ch-Zpv) jsem se připravoval s TJ Slávia PdF na vysokohorskou turistiku do bulharského pohoří Rila. Začátkem června r. 1966 jsem pak dostal příležitost zúčastnit se horolezeckého kurzu s tělocvikáři 3. ročníku na Popradském plese ve Vysokých Tatrách. Tam jsme pilně cvičili. Věděli jsme, co nás v Bulharsku čeká – žula, sníh, výšky. A pořádná příprava se vždycky cení, to přece věděl každý student učitelství a horolezci zvlášť.

▲ Autor na vysokohorské turistice

Shodou okolností v chatě právě inkognito pobýval a relaxoval čerstvý nositel Nobelovy ceny za jadernou fyziku ze Západního Německa. Na jméně už dneska nezáleží, ale byl tam pouze se svým českým průvodcem – vědcem z ČSAV. Inkognito bylo takové, že náš akademik to každému důvěrně šeptal a my z toho měli švandu. Ale na laureáta jsme se dívali s velikou úctou a vše jsme respektovali. Nobelovy ceny se tehdy nerozdávaly ani za žvatlání, ani na počkání.

Němec byl kamarádský a sympatický elegán asi ve věku 45 až 50 let. V jídelně a v baru se pohyboval jako ve skandinávském královském paláci – v obleku, ve sněhobílé košili, s motýlkem nebo vázankou. V té společnosti uvolněných horolezců, študáků a dvou rodin turistů z NDR byl příjemným „exotem". My plnili svůj náročný program a večer bývalo veselo.

Jeden den jsme měli za úkol vynést do chaty Pod Rysmi metrové palivové dříví, petrolej v kanystrech a nějaké potraviny. Každý si naložil na hřbet svůj náklad a k tomu náhradní i společnou výbavu. Poslední pokyny, do šňůry a - nahoru. Bylo krásné ráno a jaderný fyzik s naším akademikem požádali, zda by tam mohli s námi. Přece za Leninem tam chodily tisíce svazáků, tak co? Vedení nic nenamítalo, ale my se divili Němcovu klobouku, šusťáku, šatům s proužkem a lakýrkám. Pravda, vídávali jsme na Magistrále a mimo Magistrálu východoněmecké turisty i v kristuskách. On byl vlastně vystrojen až moc dobře!

U Žabího potoka ale začaly padat veliké a mokré sněhové vločky, které se nad plesy změnily v pořádnou vánici. V Tatrách se to stává, ale fyzik začal trpět. Zpět a dolů to už nešlo. My jsme samozřejmě měli příslušné obutí a další rezervy. Náš ctěný doprovod jsme začali přezouvat, přebalovat a nabalovat. Aby tak jaderná fyzika utrpěla jeho poškozeným zdravím nějakou újmu! To ani náhodou! Na chatu jsme v těch přetěžkých podmínkách vystoupili, Lenina vůbec neviděli, dřevo, petrolej a potraviny předali, čaje popili a vyšli opatrně a na lanech zpátky. Při sestupu jsme s Vilym Jacíkem dokonce popojeli v malé lavince. Sněhu přibylo minimálně půl metru. Ale měli jsme toho opravdu dost. Vědec nejvíce a byl rád, že to ve zdraví a s naší péčí zvládl a že může dále bádat.

Za pomoc jsme z jeho strany byli v chatě bohatě, možná až nezaslouženě odměněni. Po půlnoci jsme se už museli u baru navázat – Čech, Němec, Moravák, Slezan, starý, mladý, muž či žena. Fujavice, potoky, atomy, vodky, optika, fúze, svetry, rumy i rezonance nám úplně splynuly. Někteří jedinci potřebovali nebo chtěli zabíjet i skoby do podlahy – kolmá stěna žádá své!

Perný den, euforický večer, nádherná noc. Kde jsi, naše mládí?

Karel Sýkora, učitel v.v., bývalý student a člen TJ Slávia PdF OU

PS: Tento den pro nás i oba vědce dopadl výborně, ale dvě rodiny z NDR přišly o střechy svých wartburgů. Doslova metráky těžkého sněhu se jim sesuly nešťastně na auta tak, že jim zamáčkly střechy až na sedadla! Přední skla, přístrojové desky a volanty ani řazení poškozeny nebyly! Zato byly slzy a šoky. Moje dílnařské dovednosti s pilkou na železo a s nůžkami na plech přišly vhod. Po fotografování a souhlasu popradské SNB – „toto možte odrezať – jsme odřezali zadní i střední sloupky a odstřihli střechy. Jak ale Sasové dojeli domů v těchto kabrioletech, to už nevím.

-kas-

● Dvě prvenství

První opravdové divadlo představili studenti katedry germanistiky 27. dubna 2010 v novém dramaticko-divadelním studiu Filozofické fakulty. A nastudovaným titulem byla první hra absurdního dramatu *„Die kahle Sängerin"* (ve francouzském originále *„Cantatrice chauve"*, česky *„Plešatá zpěvačka"*) Eugena Ionesca (1909–1994) z roku 1948 (poprvé uvedena v roce 1950).

Není bez zajímavosti, že kdesi na počátku této hry stojí Ionescova zkušenost s učebnicí angličtiny jako cizího jazyka, o níž Ionesco napsal toto: *„Začal jsem se učit anglicky a v učebnici jsem narazil na šokující pravdy: Týden má sedm dní. Podlaha je dole a strop nahoře. Tyto věty mi připadaly tak závratné a nevyvratitelné, že jsem o nich začal uvažovat ne kvůli angličtině, ale zíral jsem na ně jako na fundamentální pravdy, v nichž je třeba nalézt hlubší smysl. Po pravdách obecných přišly na řadu pravdy detailní. Ve třetí lekci byly představeny dvě osoby, o nichž dodnes nevím, zda existovaly, nebo zda to byla*

(Pokračování na straně 8)

Dvě…

(Pokračování ze strany 7)

fantazie. Pan a paní Smithovi, anglický pár. K mému překvapení sdělovala paní Smithová panu Smithovi, že spolu mají několik dětí, že oba bydlí v okolí Londýna, že se jmenují Smithovi, že jejich služka se jmenuje Mary, že se již dvacet let přátelí s Martinovými a že jejich dům je hrad, neboť Angličanův dům je jeho hrad. Lidé jsou roztržití a je tedy dobré si připomenout, na co člověk zapomněl nebo co mu není dost jasné. Po pravdách detailních došlo na pravdy okamžiku. Např. že Smithovi právě povečeřeli nebo že podle anglického času je 9 hodin…" Ionesco 1954.

Plešatá zpěvačka je hra o vyprázdněném jazyce, který se stal prostředkem vzájemného nerozumění, hra o odcizeném člověku, žijícím bez starostí, v nudě, v duchovním úpadku. Kromě toho je to však zároveň hra vtipná a veselá. Škoda, že semestr je tak krátký a že zápočtů a zkoušek je tak mnoho. Zdalipak se aspoň na podzim dočkáme reprízy?

Pavla Zajícová / FOTO: Tomáš Rucki

▶ Studenti v divadelním představení Plešatá zpěvačka

Hostem Fakulty umění OU byl houslový virtuóz Ivan Ženatý

Ve dnech 10.–12. května 2010 se uskutečnil na Fakultě umění Ostravské univerzity v Ostravě ***Mistrovský interpretační kurz ve hře na housle***. Odborného vedení tohoto kurzu se ujal významný houslista a pedagog prof. Ivan Ženatý, vyučující na Hochschule für Musik C.M.von Weber v Drážďanech a v současné době patřící ke světově uznávaným odborníkům v interpretační i pedagogické činnosti. Hlavní součástí tohoto kurzu bylo aktivní předávání cenných zkušeností, postřehů a odborných informací o aktuálním interpretačním dění při individuální výuce.

Vrcholem této tvůrčí dílny, určené nejen studentům a pedagogům Fakulty umění OU, všem zainteresovaným z institucí uměleckého vzdělávání, ale i široké veřejnosti se stal celovečerní recitál prof. Ivana Ženatého za klavírní spolupráce prof. Stanislava Bogunii. Koncert se uskutečnil 10. května 2010 v Koncertním sále Janáčkovy konzervatoře a Gymnázia v Ostravě.

Alena Čechová

FOTO: Archiv

Další vzdělávání učitelů přírodovědných předmětů

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V roce 2008 Pedagogická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě zahájila tříletou realizaci projektu *Další vzdělávání učitelů přírodovědných předmětů*. Jako partnery tohoto projektu, zaměřeného na práci s multimediálními vzdělávacími objekty a jejich uplatnění ve výuce přírodovědných předmětů, si řešitel zvolil Metodické a evaluační centrum, o.p.s., a Wichterlovo gymnázium, příspěvkovou organizaci.

Za dobu rok a půl, která od zahájení projektu již uplynula, si práci s laboratorními čidly, interaktivní tabulí, multimediální knihovnou i vlastní tvorbu multimediálního vzdělávacího objektu vyzkoušelo téměř 160 učitelů přírodovědných předmětů základních a středních škol v Moravskoslezském kraji.

V minulém roce měli učitelé přírodovědných předmětů v Moravskoslezském kraji možnost se v laboratořích Přírodovědecké fakulty a učebnách s interaktivní tabulí Pedagogické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě zapojit do dlouhodobého kurzu projektu ***Počítačem podporovaná výuka***

v přírodovědných předmětech. Výsledkem tohoto 150hodinového kurzu jsou multimediální vzdělávací objekty umístěné v multimediální knihovně Telmae, které jsou k dispozici nejen účastníkům kurzu, ale i všem běžným uživatelům této knihovny v ČR. Takto vytvořené objekty, umístěné v multimediální vzdělávací knihovně Telmae (telmae.cz), pak slouží jako inspirace učitelů pro zpestření a zatraktivnění výuky často tak málo oblíbených přírodovědných předmětů na základních a středních školách.

V březnu roku 2010 jsme ve „školicích centrech" v prostorách Ostravské univerzity v Ostravě, ZŠ v Krnově a ZŠ a MŠ ve Frýdku-Místku v rámci krátkodobého kurzu projektu ***Využití multimediálních vzdělávacích objektů v přírodovědných předmětech*** přivítali dalších více než 120 učitelů z Moravskoslezského kraje. Pod vedením fundovaných lektorů mají tito učitelé možnost naučit se pracovat s interaktivní tabulí, navrhovat a zpracovávat počítačem podporované experimentální úlohy, vyhledávat, hodnotit a tvořit vlastní multimediální vzdělávací objekty.

Děkuji touto cestou všem členům realizačního týmu, odborníkům a pedagogům za jejich dosavadní úsilí, přispívající k bezproblémové realizaci projektu.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Více informací o projektu naleznete na http://projekty.osu.cz/mmobjekty

Ing. Jana Uhlářová

FOTO: archiv

● Projekt Příprava dětí a mladých lidí na vstup do samostatného života

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS OSTRAVIENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Již několikrát jsme v Listech OU představovali projekt Operačního programu Vzdělávání a konkurenceschopnost – projekt CZ.1.07/1.2.10/11.0006 *Příprava dětí a mladých lidí na vstup do samostatného života*, který realizuje Pedagogická fakulta Ostravské univerzity od listopadu 2008. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Vždy si klademe otázku, zda se projektům podařilo splnit jejich cíle a záměry. Tento projekt se prostřednictvím vzdělávacích kurzů snažil pomoci připravit mladé lidi z dětských domovů a výchovných ústavu na život „na vlastních nohou". Během dosavadní realizace projektu absolvovalo vzdělávací program v pěti běžích kurzu celkem 112 dětí ze zařízení institucionální péče MSK.

Jak však změřit efekt těchto kurzů? Cennou zpětnou vazbou jsou pro nás dotazníky spokojenosti, které po absolvování kurzu děti vyplňují. Snažíme se z nich poučit a čerpat podněty pro případné další projekty. Krásnou zpětnou vazbou se pro nás stal článek, který napsala mladá slečna, absolventka našeho kurzu, z dětského domova Opava pro časopis Zámeček. Tento časopis vydává dětské sdružení Duha pro děti ze všech dětských domovů a dalších zařízení ústavní výchovy v České republice. S jejím souhlasem si dovolujeme se s vámi o něj podělit.

Jelikož se projekt chýlí ke konci, dovolte mi současně touto cestou poděkovat všem, kteří se na dosavadní úspěšné realizaci projektu podíleli.

V případě zájmu je možno získat více informací o projektu a prohlédnout si fotografie z kurzů na http://projekty.osu.cz/domovy/www/.

Gabriela Matýsková

projektová manažerka

Vzdělávací kurz v Ostravě a v Beskydech aneb „co nás čeká a nemine v životě"

*V rámci projektu **Příprava dětí a mladých lidí na vstup do samostatného života**, pořádaného Ostravskou univerzitou v Ostravě jsme byli pozváni v březnu 2010, abychom se zúčastnili zajímavého kurzu **Můj nový život**. Pro nás mladé byly připraveny nejrůznější přednášky, besedy, které se samozřejmě týkaly života po ukončení ústavní výchovy a přípravy na odchod do samostatného života. Tohoto projektu se zúčastnila: Kristýna F., Martina V., Denisa G., Láďa T. a Patrik T.*

Kurz byl rozdělen na dvě části, z nichž první část byla třídenní a proběhla v Ostravě, kde jsme byli ubytováni v hotelu MARIA, a druhá část byla taktéž třídenní a uskutečnila se v krásném horském prostředí Beskyd na Horní Bečvě, kde jsme byli ubytováni v hotelu MESIT.

V první části tohoto projektu jsme absolvovali přednášku o různých typech závislostí, především však na drogách, poté následovala beseda s městskou policií s DVD ukázkou na téma krádež, loupež, záškoláctví, alkohol; zúčastnili jsme se skutečného přelíčení u Okresního soudu v Ostravě, které bylo dojemné, a co bylo skutečně nejzajímavější, bylo hospodaření s penězi a zajištění domácnosti.

Poslední den jsme vyslechli přednášku zaměstnance z úřadu práce, co dělat, když hledáme brigádu, zaměstnání, popř. na koho se obrátit, když máme takový problém.

(Pokračování na straně 10)

● Vzdělávací…

(Pokračování ze strany 9)

Celý třídenní kurz byl zakončen besedou s pracovníkem vazební věznice v Ostravě, kdy jsme měli možnost se ptát a klást nejrůznější otázky týkající se života odsouzených za mřížemi.

Druhá část kurzu se uskutečnila za týden v Beskydech, kam jsme přijeli už v pátek večer. Po příjezdu jsme se ubytovali, povečeřeli a trochu porozhlédli po hotelu. V sobotu po výborné snídani začala první přednáška se sociální pracovnicí a psycholožkou o tom, jak „nezakopnout" v našem budoucím životě a jak se vyhnout překážkám, které na nás „číhají". Odpoledne za námi přijel také psycholog, který nás formou různých her učil např. jak poznávat lidi, abychom taky jen tak někomu „neskočili na špek", protože se potuluje spoustu podvodníků a různých lidí, kteří sice vypadají, že to s námi myslí dobře, ale opak je pravdou. Po něm následovala ještě jedna přednáška o sociálních dovednostech a byla také bezvadná.

V neděli opět po snídani a až do oběda probíhalo další vzdělávání o specifických poruchách učení, po něm tvořivá činnost, hry s Legem, kde se mimochodem projevila naše kreativita a neomezená fantazie, když jsme měli postavit vesmírné město. Musím říci, že i když se toho naše skupinka trochu bála, skvěle se nám to podařilo. Po vydatném obědě byl celý kurz ukončen přednáškou věnovanou pohovorům do zaměstnání. Během ní jsme si povídali, jaké otázky by mohl mít a měl mít zaměstnavatel a jaké uchazeč o zaměstnání, jak se vhodně na pohovor obléci, a pak jsme si samotné pohovory nacvičovali.

Po celou tuto dobu bylo pro nás zajištěno skvělé ubytování, stravování včetně dopoledních i odpoledních svačinek a hlavně večer jsme si vyplnili příjemným koupáním v hotelovém bazénu, hraním biliardu, šipkami a sledováním televize na pokoji přímo z postele.

Všem zúčastněným se to velice líbilo a věřím, že si z tohoto kurzu do života odneseme jen samé potřebné a užitečné rady. To, co nám uniklo nebo jsme si nezapamatovali, můžeme v budoucnu opět najít v učebních materiálech, které jsme na kurzu od lektorů dostali.

Na závěr bychom za Dětský domov Opava chtěli moc a moc poděkovat všem lidem, kteří se na této náročné akci podíleli a kteří nám chtějí něčím významným do života přispět.
Děkujeme….

Martina V. – Dětský domov Opava
FOTO: archiv

● Chemický den prosycen vůní nejen Egypta

Dne 15. dubna 2010 navštívili žáci 9. třídy základní školy z Velkých Hoštic pod vedením paní učitelky Čermákové chemickou laboratoř katedry chemie Přírodovědecké fakulty OU v Ostravě, aby se zájmem a nadšením nahlédli do tajů chemických pokusů a za dohledu studentů učitelství chemie měli možnost sami si vyzkoušet například zaklínačovo tajemství tančícího hada.

Žáci rozdělení do skupin navštěvovali jednotlivé „stánky" (pracovní místa v laboratoři), které nabízely škálu pokusů vztahujících se k vybraným tematickým celkům. Žáci například nafukovali balónky oxidem uhličitým nebo chytali bubliny z bublifuku, zkoušeli co nejvíce roztančit faraónovy hady nebo se podivovali, proč nit, povařená v osolené vodě, po zapálení stále „drží".

U jiného stánku měly děti zase možnost se přesvědčit, zda pH jakéhokoliv běžného mýdla má i jinou hodnotu než z reklamy nám známé mýdlo Dove, a zároveň se to kolem nich hemžilo pestrými barvami lakmusových papírků při zkoušení pH běžných surovin.

Po každém z bloků následovala jejich samostatná práce s pracovními listy, kde luštily křížovky, doplňovaly, odpovídaly na otázky a za každou správnou odpověď měly možnost získat body.

U posledního stanoviště si děti zahrály chemické hry či vymýšlely chemické příběhy. A právě jeden z nich zde uveřejníme, protože nápaditost mu rozhodně neschází:

PETR a Roman spolu chodili do chemického kroužku. Jednoho dne dělali pokus s KYSELINOU. Nalili ji do ZKUMAVKY a uslyšeli ránu, když zkumavka

praskla. Kyselina se vylila na papír, kde byly ZÁSADY postupu.
(Velkými písmeny jsou psána slova, pomocí nichž měly děti utvořit příběh: Petriho miska, kyselina, zásada, zkumavka.)

V závěru se rozdávaly diplomy i věcné ceny, které si zasloužili úplně všichni, neboť jejich nadšení, snaha i šikovnost dokazují, že chemie nepatří jen vzorečkům a pojmům, ale že je všude kolem nás, dennodenně se s ní setkáváme, a že může být pro nás zábavou i hrou.

Marcela Wylegalová
a kolektiv studentů učitelství chemie PřF OU
FOTO: archiv

● Certifikáty počítačové gramotnosti

Schopnost obecné práce na počítači je dnes již samozřejmostí. Téměř každý zaměstnavatel klade kvalitní ovládání PC mezi základní požadavky na nové uchazeče o zaměstnání. Čím může uchazeč o zaměstnání prokázat svou schopnost práce na počítači, aniž by se stresoval při praktické ukázce přímo u osobního pohovoru? Jak porovnat schopnosti práce na počítači u jednotlivých uchazečů o zaměstnání, aniž bychom museli věnovat čas jejich přezkušování a porovnávání výsledků? Na tyto otázky existuje odpověď v podobě možnosti získat certifikaci počítačových znalostí a dovedností.

Centrum celoživotního vzdělávání spolu s katedrou informatiky a počítačů Přírodovědecké fakulty OU zahájilo v březnu ve svém akreditovaném testovacím středisku pro ECDL testování zkoušky k získání mezinárodního certifikátu ECDL (European computer driving licence). Jedná se o mezinárodní certifikát, který je dokladem toho, že jeho držitel ovládá práci s osobním počítačem na požadované uživatelské úrovni, jaká je běžně žádána u každého zaměstnance. Tyto testy zavedla mezinárodní organizace Council of European Professional Informatics Societes (CEPIS) a jsou platné ve všech zemích Evropské unie.

Na zkoušky je možno se připravit buď v rámci samostudia, nebo využít některý z nabízených počítačových kurzů a předmětů (viz prf-czv.osu.cz sekce ECDL) katedry informatiky a počítačů na Přírodovědecké fakultě. Zkouška z jednoho modulu (celkem jich je sedm) trvá cca 45 minut a je možné složit všechny najednou či jednotlivě. Seznam středisek, která vlastní akreditaci pro testování ECDL v České republice, naleznete na internetových stránkách www.ecdl.cz.

Mgr. Martin Žáček,
katedra informatiky a počítačů PřF OU

● Bude mít univerzita v létě zastoupení na ME v Barceloně?

Řeč je o atletice. Na letošním akademickém mistrovství ČR v hale byla Ostravská univerzita zastoupena hrstkou atletů. Z děvčat naši univerzitu nejlépe reprezentovala **Kateřina Konvalinková** (PdF), která byla druhá v dálce s výkonem 579 cm a čtvrtá v běhu na 60 m překážek s časem 9,08 s.

V běhu na 1500 metrů zvítězil **Tomáš Bednář** (PdF) výkonem 3:54,90 min. a **Radek Ludvík** (PdF) výkonem 4:21,63 min. obsadil 12. místo.

Na akademický titul navázal **Tomáš Bednář** vítězstvím na únorovém halovém mistrovství ČR v běhu na 1 500 metrů výkonem 3:47,73 a o tři týdny později také ziskem mistrovského titulu v přespolním běhu v kategorii mílařů. Přes zisky tří titulů mistra ČR se mu nepodařilo splnit limit pro účast na mistrovství světa v Dauha v Kataru.

V současné době vrcholí jeho tréninkové úsilí o splnění limitu pro účast na mistrovství Evropy, které se koná v červenci v Barceloně. Absolvoval velice náročnou přípravu ve Vysokých Tatrách a zanedlouho absolvuje reprezentační soustředění v italském Melagu v nadmořské výšce 2 000 metrů. Pro nezasvěcené, jeho tréninková týdenní porce se skládá z naběhání 120 km, posilování, regeneračních cvičení a vlastní regenerace a masáží. Vše dohromady kolem 40 hodin.

Zeptali jsme se ho, jak se mu daří skloubit náročný trénink a studium na OU:
Studuji na Pedagogické fakultě obor Učitelství tělesné výchovy – Učitelství technické výchovy pro 2. stupeň ZŠ. Skloubit školu se sportem není zrovna jednoduché, obzvlášť když je člověk většinu času na soustředění. Navíc na škole neexistuje individuální plán, tak si musím vše s vyučujícími domlouvat a najít optimální řešení pro obě strany. Myslím si, že kombinaci studia a tréninku lze zvládnout, neboť jako nelze myslet pouze na trénink, tak je to i se studiem. Hlava se „pročistí" a jedeme dál.

Radmila Černá
FOTO: archiv

▶ Tomáš Bednář

Správcové Alephu se sešli v Ostravě

Vyměnit si nové zkušenosti, seznámit se s aktuální situací jinde, uvažovat co lze očekávat v budoucnu, rozeznat a analyzovat problémy, které nás společně trápí, a hledat jejich řešení. Tato obecná proklamace by mohla platit pro všechny námořníky, kteří si řídí své vlastní koráby, a přesto plují na jedné lodi a spojuje je také již patnáct let fungující Sdružení uživatelů knihovního systému Aleph v ČR a SR.

Knihovny zapojené do této neformální organizace se z téhož důvodu dvakrát ročně setkávají. 5. května 2010 měla takto příležitost pohostit své kolegy Univerzitní knihovna OU, i když je na tomto poli teprve nováčkem. Administrátoři Alephu a systémoví knihovníci se mohli seznámit s výsledky píle svých kolegů i s novinkami od distributora systému. Jedná se například o možnost výměny dat o uživatelích pomocí XML API, spolupráci se systémy elektronických plateb, kterou spustila Masarykova univerzita, nebo zavádění identifikátorů dokumentů čísly České národní bibliografie. Doporučování podobných titulů k nalezeným výsledkům v katalogu zase začala používat na základě placené služby Bx – nadstavby aplikace SFX Univerzita T. Bati ve Zlíně. Velká pozornost byla věnována nové verzi 20 systému Aleph. Jaké přináší opravy, vylepšení, jak vypadá česká lokalizace, ale hlavně jak náročný a konkrétně prováděný má být přechod na novou verzi, na nějž se od tohoto léta postupně správcové Alephu chystají. Pokud má uživatel například závazky vůči knihovně, jako včas nevrácené knihy nebo z téhož důvodu vzniklý finanční dluh, bude na to upozorněn ihned po svém přihlášení do online katalogu.

Nejvíce se ovšem debatovalo o novém modulu pro podporu meziknihovní služby (MVS). Nabízí totiž nový, ISO normou podložený protokol pro vzájemnou komunikaci mezi knihovnami. Maily psané knihovníky by nahradila standardizovaná podoba výměny dat mezi servery. Podmínkou pro takové využívání je pochopitelně zavedení protokolu v jednotlivých knihovnách, což se bez spolupráce neobejde.

Stejnému tématu a výhodám či úskalím této služby byl proto věnován i navazující seminář MVS následující den. Účastníci jarního setkání Sdružení uživatelů Aleph, jejichž domovské instituce, krajské, univerzitní, odborné a další knihovny, sídlí od Karlových Varů po Košice, si mohli fyzicky prohlédnout prostory Univerzitní knihovny OU, v nichž nabízí své služby. Stěží někdo z přítomných také nevyužil možnosti vzájemně probrat správcovské radosti i strasti, a to raději v Univerzitní knihovně osobně než jen po datových kabelech.

Matyáš F. Bajger

FOTO: archiv

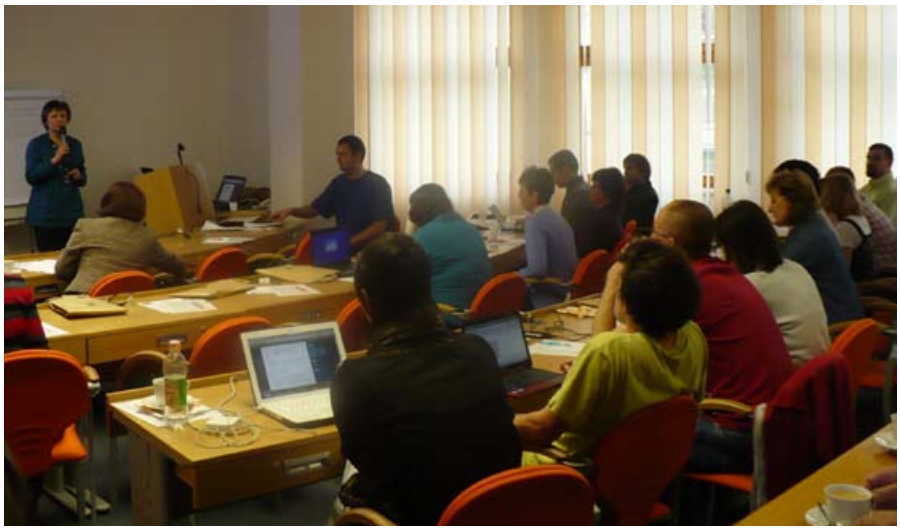

Bilaterální sympózium s mezinárodní účastí

Ve dnech 7. až 9. dubna 2010 proběhlo v Rožnově pod Radhoštěm již tradiční setkání radiologických asistentů s traumatology a radiology našeho regionu, IV. bilaterální sympózium s mezinárodní účastí. *„Toto setkání navazuje na tradici započatou v roce 2004,“* říká prezident kongresu doc. MUDr. Leopold Pleva, CSc. *„Hlavními tématy lékařské sekce letošního sympozia jsou přínos moderních radiodiagnostických metod pro úrazovou chirurgii, angiointervence v traumatologii a úskalí v diagnostice a léčbě dutinových a končetinových poranění.“*

Bohatý odborný program začal již ve středu pracovním seminářem na téma ***Navigace v traumatologii***, hlavním instruktorem byl MUDr. Roman Madeja. Po čtvrtečním slavnostním zahájení vědeckého programu konference přednesli svá sdělení zahraniční hosté, Dr. Basri Lenjani a Dr. Bujar Gjikolli z Kosova. Obě jejich vystoupení, ***Road accidents in Prishtina in period 2005–2008*** i ***Trauma cases – our daily experience***, korelovala se stejnými skutečnostmi i zkušenostmi našich kolegů prezentujících své poznatky o problematice endovaskulární léčby cévních traumat a v diagnostice a léčbě poranění jater, sleziny a bránice u dětí i dospělých. Stejně bylo zaměřeno vystoupení dalšího zahraničního hosta, prof. MUDr. Miroslava Kitky, Ph.D., ze Slovenska.

V pátečním programu byla letos poprvé celá sekce věnována významu vyšetření magnetickou rezonancí v diagnostice traumat a v akutní medicíně vůbec. Svá sdělení přednesli jak lékaři, tak radiologičtí asistenti. Velký ohlas měly přednášky týkající se vyšetřování úrazů sportovců, skvěle doplněné sdělením Ing. Mgr. Karola Korhelíka z Ústavu zobrazovacích metod FZS OU ***Statistika zásahů horské***

služby – lyžařské úrazy. Následoval soubor přednášek o problematice zobrazování na operačních sálech, cíleně pak na traumatologických sálech. Bylo pro mě velkým potěšením sledovat prezentace absolventů našeho studijního programu Radiologický asistent. Dále byla diskutována problematika navigovaných systémů v traumatologii z pohledu radiologických asistentů a problematika radiační zátěže v úrazové chirurgii.

Další vědecká sdělení byla prezentována formou posterů, které byly skvěle tematicky i graficky zpracované. Bc. Miroslav Směšný z Ústavu zobrazovacích metod FZS OU s kolektivem připravili sérii posterů s problematikou zobrazování kyčelního kloubu. Ty jsou nyní umístěny v učebně našeho ústavu a budou sloužit i jako výukový materiál pro studenty.

V závěrečném projevu pak prof. MUDr. Petr Gál, Ph.D., přednosta Kliniky dětské chirurgie, ortopedie a traumatologie FN Brno, zhodnotil významný přínos a vysokou odbornou úroveň celé akce a v závěru svého projevu pak vyjádřil přání, abychom se takto setkávali i v budoucnosti. Odbornou část sympózia vhodně doplnil bohatý a pestrý doprovodný společenský program.

MUDr. Jana Chmelová, Ph.D.,
Ústav zobrazovacích metod FZS OU
FOTO: archiv

Svátek starověku

Více než stovka studentů historie přišla v pondělí 26. dubna do posluchárny E 309 a beze zbytku ji zaplnila. Přijel profesor Miroslav Verner, legenda české egyptologie, vědec podílející se na vykopávkách v Egyptě přes 40 let a patřící ke světové archeologické špičce. Jsme šťastni, že tento hostující profesor celé řady zahraničních univerzit přijal již podruhé pozvání do Ostravy…

Prof. Verner 150 minut přednášel o tom, jak v Egyptě vzniká a rozvíjí se nový směr – pouštní archeologie, k níž se hlásí i český archeologický tým. Představil posluchačům celou řadu oáz Západní pouště. Hovořil o pochodujících písečných dunách měnících svou polohu, o úžasu karavan, když cesta pojednou končí, o objevování starých karavanních cest, o oáze Gilf Kebir, kde jeho tým vloni reinterpretoval skalní kresby, o poušti Bílé a Černé (právě v té získali čeští archeologové koncesi), o nejkrásnější a nejdivočejší oáze Siwa s tisíci palmami… Pan profesor představil posluchačům i dosud nejvýznamnější archeologický úspěch českého týmu v pouštní oblasti oázy El Hayes: objev obrovské sítě podzemních rezervoárů. Jsou z doby římské a sloužily zavlažování rozsáhlé oblasti. Profesor Verner zdůraznil, jak každý takový objev převratným způsobem mění dějiny…

150 minut rychle uběhlo. Na druhé téma, o nejstarších egyptských náboženských mysteriích, se bohužel už nedostalo. Na podzim odjíždí pan profesor do Egypta. Věříme, že až se vrátí, znovu se nám podaří přesvědčit jej o tom, jak na jeho další přednášku ostravští studenti čekají.

Eva Mrhačová / FOTO: Tomáš Rucki

Druhou šanci udělat první dojem nedostanete

„Společenské chování přestává být soukromou věcí člověka a stává se i nutnou pracovní podmínkou, znalost etikety je předpokladem společenské úspěšnosti,“ uvedl v úvodu své přednášky na Filozofické fakultě OU mistr etikety dr. Ladislav Špaček. Do posledního místa zaplněná posluchárna svědčila o tom, že studenti si tento fakt uvědomují.

„Etiketa se vyvíjí s rozvojem lidské společnosti, etiketa jen odráží stupeň jejího rozvoje, úroveň většinového vkusu. Formy zdvořilosti existovaly již v prvobytně pospolné společnosti, o etiketě psal Aristoteles, rytířská kultura povýšila pouhou ochranu ženy na galantnost vůči dámě, ale největšího rozmachu dosáhla etiketa na dvoře krále Slunce Ludvíka IV.“, pokračoval dále Ladislav Špaček.

(Pokračování na straně 14)

▶ Dr. Špaček spolu se studenty v názorných ukázkách demonstroval nejčastější chyby ve společenském styku

Druhou…

(Pokračování ze strany 13)

Britská a francouzská diplomacie se podílela na jejím dalším rozvoji, v Česku byl propagátorem Jiří Guth-Jarkovský, ceremoniář prezidenta Masaryka. Bohužel čtyřicetileté období komunismu zasadilo etiketě hluboké rány. Po sametové revoluci nově navázané styky ukázaly deficit našich schopností v komunikaci se světem, jak v neznalosti jazyků, tak i v neobratnosti při společenských akcích a obchodních jednáních. „*Nejsme zvyklí vystupovat na veřejnosti, neumíme upoutat svým mluvním projevem posluchače, neznáme pravidla rétoriky a prezentace, jsme ostýchaví, nevíme, co to znamená přivítat nebo pozdravit hosty, jak pronést přípitek, jak zahájit jednání. Komunikujme lehce, přirozeně a spontánně. První pohled, úsměv, podání ruky, první setkání – to vše tvoří první dojem, který je moc důležitý. Pokud v první chvíli nezaujmete, těžko dostanete druhou šanci svou chybu napravit,*" konstatoval mistr etikety.

V závěru přednášky, v níž účinkovali přítomní studenti, Ladislav Špaček na základních společenských situacích, vysvětlil správný postup a zodpověděl nespočet zvídavých otázek. O tom, že jeho přednáška zaujala, svědčil i velký počet prodaných titulů jeho knihy ***Nová velká kniha etikety***, kterou si studenti po skončení přednášky houfně kupovali.

Jana Bolková
FOTO: Tomáš Rucki

Afghánské sebereflexe Petry Procházkové

Přední novinářka Petra Procházková se ve své dubnové přednášce na Filozofické fakultě Ostravské univerzity v Ostravě zamyslela nad tím, jak citlivě sdělit veřejnosti závažný problém, odehrávající se ve vzdálené zemi.

K objasnění jí posloužily bestsellery Khaleda Hosseiniho ***Lovec draků*** a ***Tisíce planoucích sluncí***. Román *Lovec draků* líčí na osudech dvou chlapců z rozdílných společenských vrstev život v Afghánistánu před sovětskou okupací a za nástupu Tálibánu. Kniha *Tisíce planoucích sluncí* poukazuje na bezpráví vůči ženám v islámských zemích. Přestože tato témata byla zpracována již mnohokrát, podařilo se Hosseinimu vytvořit zcela nový příběh, který ukazuje, že vše není úplně bílé, nebo černé.

Poté Petra Procházková diskutovala se studenty o soužití dvou rozdílných kultur, radikálně se lišících v mentalitě i v přístupu k životu. Na bohatých osobních příkladech dokázala, že to lze za předpokladu oboustranné vysoké míry tolerance. Petra Procházková do Ostravy již po třetí přivezla bazaret Berkatu, kdy koupí výrobků afghánských žen se podporují projekty, vedoucí ke zlepšení kvality jejich života. A zde se pedagogové a studenti ukázali v nejlepším světle – za necelých pět hodin se vybralo téměř 12 tisíc korun!

Jana Bolková / FOTO: T. Rucki

◀ Z bazaretu Berkatu

Konference Globální problémy veřejného zdravotnictví 2010 skončila

Ve dnech 12. a 13. 5. 2010 se uskutečnil na Fakultě zdravotnických studií Ostravské univerzity již 3. ročník konference s mezinárodní účastí *Globální problémy veřejného zdravotnictví 2010*, kterou organizovali pracovníci Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví FZS pod záštitou hejtmana MSK Ing. Jaroslava Palase, primátora města Ostravy Ing. Petra Kajnara, rektora OU prof. RNDr. Jiřího Močkoře, DrSc., děkana FZS OU doc. MUDr. Arnošta Martínka, CSc., a ředitele FNO MUDr. Svatopluka Němečka, MBA.

Na slavnostním zahájení konference jsme velmi rádi přivítali rektora OU a děkana FZS OU a zástupce výše uvedených institucí, kteří účastníky konference pozdravili a popřáli všem hodně úspěchů.

Program konference byl rozdělen do pěti sekcí a každá z nich byla uvedena dvěma vyžádanými přednáškami od významných českých a zahraničních odborníků.

První den byl zahájen sekcí Epidemiologie infekčních nemocí, na níž prof. MUDr. Henrieta Hudečková, Ph.D, z JLF UK v Martině na Slovensku hovořila o účinnosti a prospěšnosti očkování, tedy o tématu, které bývá někdy pololaickými kruhy zpochybňováno. Také prof. MUDr. Roman Prymula, Ph.D, předseda České vakcinologické společnosti, seznámil přítomné s problematikou pandemické chřipky a diskutoval otázku, zda očkovat proti této nemoci. Z jeho sdělení jednoznačně vyplynulo doporučení tohoto očkování.

V sekci Epidemiologie neinfekčních nemocí nejprve prof. MUDr. Hana Rosolová, DrSc., vedoucí Centra preventivní kardiologie LF UK Plzeň a zakladatelka Českého Institutu Metabolického Syndromu, seznámila přítomné s problematikou kardiometabolického rizika, které je odpovědné za většinu závažných kardi-

ovaskulárních a metabolických onemocnění a úmrtí. V další části MUDr. Lenka Foretová, Ph.D, z Masarykova onkologického ústavu v Brně objasnila problematiku genetické epidemiologie nádorů včetně možností poradenství a sekundární prevence v této oblasti.

V sekci Rizikové faktory životního stylu doc. MUDr. Miroslav Stránský z Curychu ve Švýcarsku přednesl přednášku na téma ***Výživa jako základ zdravého životního stylu***, která vhodně navazovala na problematiku kardiometabolického rizika z předchozí sekce. MUDr. Eva Králíková, CSc., z 1. LF UK z Prahy, která je významnou expertkou v problematice kuřáctví, hovořila na téma ***Kouření jako rizikový faktor*** a tuto přednášku doplnila svým příspěvkem prof. MUDr. Drahoslava Hrubá, CSc., z LF MU v Brně.

V závěrečné sekci Epidemiologie životního a pracovního prostředí prof. MUDr. Jana Buchancová, CSc., z JLF UK v Martině na Slovensku předložila přehled současných i minulých rizikových faktorů pracovního prostředí na Slovensku, které se do značné míry shodují se situací v České republice.

MUDr. Jaroslav Volf, Ph.D, ze Státního zdravotního ústavu v Praze se ve své přednášce zamýšlel nad přístupem českých i zahraničních odborníků k otázkám eliminace rizikových faktorů životního prostředí, které představují zejména v ostravské aglomeraci velmi významný problém.

Na tato úvodní zajímavá a pro veřejné zdravotnictví velmi zásadní témata navázaly přednášky ostatních aktivních účastníků konference. Hojná diskuse k jednotlivým tématům svědčí o velkém zájmu o uvedenou problematiku.

Akce se zúčastnilo více než 100 účastníků z České republiky i ze zahraničí a všichni vyjadřovali velkou spokojenost nejen s programem konference, ale i s doprovodnými aktivitami (návštěva divadelního představení, výuka golfu). Proto i organizátoři této konference mohou být s průběhem spokojeni. Úspěch konference může být dobrým stimulem pro uspořádání další, již čtvrté akce v příštím roce.

Prof. MUDr. Vladimír Janout, CSc.,
vedoucí Ústavu epidemiologie a ochrany
veřejného zdraví FZS OU
FOTO: archiv

Jak se překládá v evropské komisi

Navzdory slunečnému počasí a semestru schylujícímu se k zápočtovým testům a státním zkouškám se v úterý 20. 4. učebna E 204 zaplnila až po okraj studenty různých jazykových oborů i ročníků a také jejich učiteli, vedoucími překladatelských seminářů na filologických katedrách. Všichni si přišli vyslechnout přednášku Ivana Ferance, překladatele a pracovníka Českého zastoupení Evropské komise v Praze, který ve svém vystoupení skloubil přehledné informace o překladatelském servisu v institucích EU s osobními zkušenostmi ze svého působení v překladatelském oddělení Evropské komise v Bruselu. Posluchači tak měli možnost nahlédnout mimo jiné i do intranetu ředitelství pro překlady (DGT) a utvořit si rámcovou představu o organizaci práce i profesních softwarech, které jsou její nedílnou součástí. Pozornost publika neochabla ani v závěru prezentace, který byl věnován výběrovému řízení a konkrétním požadavkům kladeným na uchazeče o místo překladatele v EK. Překvapivě vysoká účast studentů i jejich živý zájem o závěrečnou diskusi znovu přesvědčivě ukázaly nejen neutuchající zájem našich studentů o překlad a jeho studium, ale také motivační sílu prezentace o konkrétních možnostech uplatnění v překladatelské praxi. S Českým zastoupením Evropské komise bude fakulta spolupracovat i nadále. V říjnu či listopadu 2010 uvítáme I. Ferance znovu, tentokrát s výkladem o terminologických databázích a dalších překladatelských softwarech, který se nám, věříme, podaří spojit s diskusí o proměňující se roli překladatele odborných textů a nárocích, na které se musí připravit. V jednání jsou také možnosti, jak by spolupráce s Českým zastoupením Evropské komise mohla podpořit zájem studentů o neliterární kategorii překladatelské soutěže FF OU apod.

Renáta Tomášková

Beseda s pohodou

V úterý 27. dubna jsme na katedře českého jazyka a literatury pro děti a mládež přivítali spisovatele a scénáristu *Miloše Kratochvíla*. Víc než příjemně a vskutku důstojně jsme tak oslavili Mezinárodní den dětské knihy.

Miloše Kratochvíla zná čtenářská obec jako autora desítek pohádkových příběhů, veršů pro děti i humorně laděných próz ze života dětí. Jeho návštěva byla o to cennější, že právě před nedávnem byl nominován, dokonce dvakrát, na prestižní ocenění Zlatá stuha (za knihy ***Puntíkáři*** a ***Draka je lepší pozdravit aneb o etiketě***, druhý z titulů ve spoluautorství s Danielou Krolupperovou).

Beseda s tímto skvělým vypravěčem umožnila všem přítomným nahlédnout do zákulisí psaní scénářů a především psaní pro děti. Stejně přínosné bylo naslouchat poznámkám

(Pokračování na straně 16)

● Beseda…

(Pokračování ze strany 15)

k současné ediční praxi, zamyslet se spolu s autorem nad situací tvůrce, jehož kniha je ve výsledku ovlivněna představou nakladatele, ne vždy vhodně voleného výtvarného doprovodu a dalšími faktory.

Zajímavé reflexe tvůrčího procesu nemohly tu a tam obejít ani neméně pozoruhodnou životní empirii, která v tomto případě ladí struny příběhů i veršů do pohody. Miloš Kratochvíl, jak rád uvádí, chce psát „hodné" knížky, takové, které čtenáře pohladí, pobaví, rozhodně nezarmoutí. Nutno podotknout, že podobnou atmosféru se mu podařilo vytvořit i touto literární besedou. Úsměvy, které rozdával a kterými mu publikum odpovídalo, byly nejen živou reklamou na knížky, ale vyvolávaly i dojem setkání s někým pojednou důvěrně blízkým a milým.

Olga Kubeczková,
katedra českého jazyka a literatury s didaktikou,
Pedagogická fakulta OU
FOTO: archiv

● Studentská vědecká konference

Dne 13. května 2010 se pod záštitou děkanky Přírodovědecké fakulty OU doc. Dany Kričfaluši uskutečnila Studentská vědecká konference fakulty.

Zájem o účast na konferenci projevili nejen studenti naší fakulty, ale i z jiných škol, což nás těší. Letošní ročník byl organizován v 5 sekcích (biologie a ekologie, fyzika, chemie a příbuzné obory, informatika, matematika a geografie) a 2 kategoriích (***Věda je zábava*** a ***Věda má budoucnost***).

Celkem se SVK zúčastnilo 83 studentů, z toho 21 studentů v kategorii ***Věda je zábava*** a 62 studentů v kategorii ***Věda má budoucnost***.

Partnery Studentské vědecké konference PřF OU 2010 byly Magistrát města Ostravy, který daroval drobné dárky pro oceněné studenty, dále Moravskoslezský krajský úřad, který věnoval účastníkům propagační informační materiály o našem kraji, a v jednotlivých sekcích byly partnerem Tieto (informatika), Bochemie (chemie a příbuzné obory) a Schoeller (fyzika).

Podrobnosti o SVK PřF OU 2010 najdete na webu fakulty na adrese: http://prf.osu.cz/index.php?kategorie=119&id=7248

Beáta Sklářová

◀ Předávání Ceny Bochemie v sekci Chemie a příbuzné obory / FOTO: archiv

● Mezinárodní konference v Českém Těšíně

Dne 20. května 2010 uspořádalo Muzeum Těšínska ve spolupráci se Slezskou universitou v Opavě mezinárodní vědeckou konferenci na téma *Český Těšín 1920- 1989 (k 90. výročí vzniku města)*. První část jarního jednání nesla název *Vznik a výstavba města v meziválečném období*. Záštitu nad akcí měl hejtman Moravskoslezského kraje Ing. Jaroslav Palas a starosta Českého Těšína Ing. Vít Slováček.

Již v ranních hodinách byla Bílá galerie Těšínského divadla zcela zaplněna. Přítomni byli nejen referenti, ale také posluchači mající zájem o historii a problematiku zmiňovaného mikroregionu. Vědeckou konferenci slavnostně zahájil ředitel Muzea Těšínska PaedDr. Zbyšek Ondřeka. Pořadatelé z referátů vytvořili tři tematické okruhy. První nesl název ***Na cestě ke zrození města***, následoval blok ***Dvě desetiletí rodícího se města (1918–1938)*** a ***Varia***. Aktivně vystoupilo čtrnáct přednášejících. Univerzitní pracoviště zastupovala: Opava, Ostrava a Opole, z odborných pracovišť můžeme jmenovat Muzeum Těšínska v Českém Těšíně, Zemský archiv v Opavě, Český úřad zeměměřičský a katastrální v Praze a Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava v Dolním Kubíně.

Katedru historie Ostravské univerzity zastupovaly tři příspěvky. Dvojreferát PhDr. Petra Popelky, Ph.D., a Mgr. Michaely Závodné seznámil posluchače s ***Košicko-bohumínskou***

dráhou a její rolí v dějinách města Český Těšín. Dráha měla pro město velký význam. Díky ní se z malého předměstí stalo město s moderní infrastrukturou. V roce 1894 byl podepsán regulační a zastavovací plán, který zavedl ve městě pouliční dráhu. Koncesionářem bylo město a provozovatelem AEG Union. Pouliční dráha v Těšíně fungovala do roku 1921, posléze byla zrušena, poněvadž jízdní řád byl narušen dlouhými celními kontrolami na hranicích. Kontroly pasažérů byly náročné. ***O Proměnách českého, polského a německého školství v Českém Těšíně v letech 1918–1938*** hovořila doc. PhDr. Blažena Gracová, CSc. Vycházela z diplomové práce své diplomantky. Před rokem 1920 ve městě nebyla žádná česká škola. Byly zde komplexy budov, v nichž sídlily pouze německé školy. První česká škola vznikla na konci roku 1920 a nesla jméno prvního československého prezidenta. Zájem o české školství rostl, avšak nadále na českém území vznikaly školy pro polské obyvatelstvo. Mgr. David Mandát se zaměřil na církevní problematiku. Jeho studie nesla název ***Působení řádu sester sv. Karla Boromejského v Českém Těšíně v letech 1920–1953***.

Součástí konference byla vernisáž. Ve Velké galerii Těšínského divadla byly vystaveny fotografie zachycující chronologický rozvoj města.

Celodenní jednání uzavřel PaedDr. Zbyšek Ondřeka. Referentům i posluchačům poděkoval za hojnou účast. Všichni byli pozváni na podzimní část konference, která se bude konat taktéž v Českém Těšíně. Organizátoři slíbili, že vydají sborník, obsahující veškeré referáty a studie, které zazněly během konference.

Mgr. Lucie Jelínková

■ Dvacet let Biografického slovníku Slezska a severní Moravy

Slavnostní křest dvanáctého svazku Nové řady Biografického slovníku Slezska a severní Moravy, jenž se uskutečnil 11. května na půdě Filozofické fakulty, ukončil další etapu vývoje dosud nejobsáhlejšího česky psaného biografického slovníku.

Myšlenka vydávat regionální biografický slovník pro Slezsko a přilehlou část Moravy se zrodila na tehdejší samostatné Pedagogické fakultě v Ostravě v polovině 60. let minulého století. Realizace projektu byla ovšem zastavena nástupem politické normalizace po roce 1968. Na tuto myšlenku se podařilo navázat až po návratu prof. Milana Myšky na fakultu v roce 1990, kdy se podařilo získat pro její realizaci poměrně široký okruh spolupracovníků jak z řad pedagogů fakulty, tak z dalších vysokoškolských a vědeckých pracovišť doma i v zahraničí. První sešit slovníku vyšel v roce 1993, další následovaly ve více či méně pravidelných intervalech. Organizační a metodické zabezpečení nesla na svých bedrech katedra historie Filozofické fakulty Ostravské univerzity, později také Ústav pro regionální studia a Centrum pro hospodářské a sociální dějiny. Tíže redakční a technické práce ležela na výkonných redaktorech, především na prof. Lumíru Dokoupilovi, který se podílel na redakci všech pětadvaceti dosud vydaných svazků. Na bezmála čtyřech tisících stran bylo publikováno přibližně dva tisíce hesel, na jejichž tvorbě se podílelo na dvě stovky spolupracovníků.

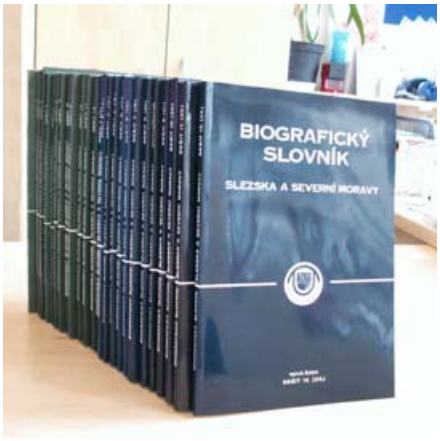

Životopisné slovníky patří spolu s encyklopediemi od 19. století k významným atributům vyspělosti národních kultur Evropy. Česká kultura však zůstává v tomto směru stále mnoho dlužna. Českému Slezsku a přilehlé části Moravy se však díky biografickému slovníku dostalo jako prvnímu historickému regionu českých zemí evropsky srovnatelného díla. V následujících letech budou v nepravidelných intervalech vydávány doplňky.

Aleš Zářický

● Recenze monografie

Záškodná, H., Mlčák, Z.: *Osobnostní aspekty prosociálního chování a empatie*. Praha, TRITON, 2009, 391 s. ISBN 978-80-7387-6

Před nedávnem vyšla v vydavatelství TRITON monografie doc. PhDr. Heleny Záškodné, CSc., a PhDr. Zdeňka Mlčáka, Ph.D., s názvem ***Osobnostní aspekty prosociálního chování a empatie***, která je zajímavá nejen v kontextu psychologie či příbuzných věd, ale i v širším společenském rámci, a to svým zaměřením na pozitivní stránky lidského chování. Práce, která se zabývá tématem, jež bylo v České republice poměrně dlouho opomíjeno, podává teoretický výklad dané problematiky a zároveň obsahuje výsledky realizovaných empirických výzkumů a jejich hodnocení z hlediska současného psychologického poznání.

Teoretický přehled problematiky je rozčleněn do čtyř kapitol. V prvních třech kapitolách autoři věnují pozornost klíčovým pojmům, tj. altruismu, prosociálnímu chování a empatii. Čtvrtá kapitola pojednává o dalších faktorech, které byly zahrnuty do empirického výzkumu (gender, pětifaktorový model osobnosti, hodnoty a další konstrukty). Zpracování teoretické části lze, vzhledem k vyčerpávající a detailní charakterizaci těchto problémových okruhů, hodnotit jako velmi zdařilé.

(Pokračování na straně 18)

● Recenze…

(Pokračování ze strany 17)

Ve výzkumné části autoři popisují svá empirická šetření. Jednalo se o dva výzkumné projekty, v nichž byly zkoumány rozhodující aspekty prosociálního chování. Projekty se lišily složením výzkumných souborů. Prvního projektu se účastnili výhradně vysokoškolští studenti pomáhajících oborů, v druhém projektu se jednalo o komparaci studentů pomáhajících oborů se studenty technického a ekonomického zaměření. Oba výzkumné projekty mají charakter tzv. survey research (mapujícího či orientačního výzkumu). Výzkumné soubory byly početně velké, celkový počet zkoumaných osob se v obou projektech blíží ke dvěma tisícům. Jako metody byly použity zahraniční dotazníky a škály přeložené autory do českého jazyka. Popis a interpretace výsledků v textu jsou přehledné, doplněné tabulkami a grafy. Při zpracování obrovského objemu výzkumných údajů odvedli autoři publikace velký kus práce. Vlastní zjištění srovnávají s výsledky, jichž dosáhli autoři použitých dotazníků. V závěru autoři sumarizují svá nejdůležitější zjištění a poukazují na potřebu dalších výzkumů v oblasti prosociálního chování a jeho osobnostních aspektů.

Knihu autorů doc. PhDr. Heleny Záškodné, CSc., a PhDr. Zdeňka Mlčáka, Ph.D., lze celkově hodnotit velmi pozitivně. Autoři prokázali excelentní znalost zvolené problematiky a při zpracování textu využili především relevantní zahraniční literární prameny. Výsledky realizovaných výzkumů přinesly nové poznatky o prosociálním chování studentů pomáhajících oborů, což byl hlavní výzkumný záměr autorů.

Doc. PhDr. František Baumgartner, CSc.,
Psychologický ústav Akademie věd ČR

● Křest nové knihy

Dne 27. ledna proběhl s redaktorkou ČR Brno PhDr. Marcelou Vandrovou v jejím pořadu Randes-vous křest nové knihy *Mechorosty – součást naší přírody*, na které se autorsky podílel i RNDr. Vítězslav Plášek, Ph.D., z katedry biologie a ekologie Přírodovědecké fakulty OU.

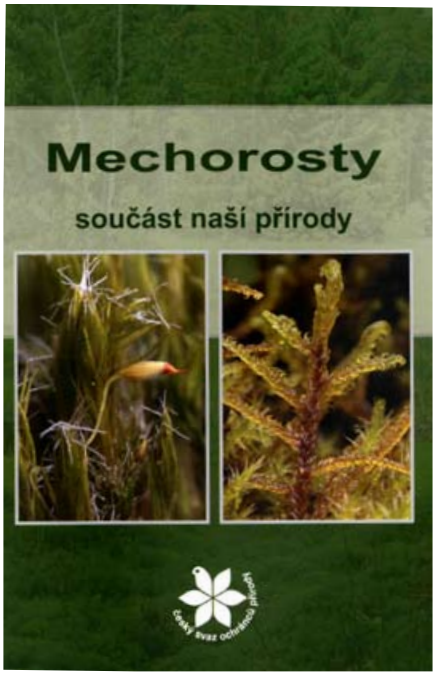

Hlavní snahou autorů bylo představit zájemcům srozumitelnou formou vybrané zástupce mechorostů. Jádru publikace předchází úvodní, obecné kapitoly věnované životnímu cyklu, biologii, ekologii, klasifikaci, významu v přírodě, ochraně a pozorování, sběru a uchovávání vzorků. Druhy jsou představeny pomocí fotografií. Pro každého zástupce je uveden stručný výčet znaků, stanoviště, kde roste, základní informace o rozšíření v České republice a pro ohrožené druhy také kategorie ohrožení. Obsaženy jsou jak běžné druhy, tak ohrožené i velmi vzácné mechorosty. Celkem je představeno 97 druhů (jeden hlevík, 12 játrovek a 84 mechů), což odpovídá 11 % současné bryoflóry České republiky.

Velkou zásluhu na podobě publikace mají autoři fotografií. Ty hrají významnou roli při rozlišování mechorostů a navíc zájemcům přibližují bohatství tvarů a barev „mechového světa“. Knihu vydal Český svaz ochrany přírody, ZO Hořepník a může sloužit i jako učebnice.

Beáta Sklářová

■ Studentky připravují přednášky pro seniory

Ústav ošetřovatelství a porodní asistence Fakulty zdravotnických studií OU organizuje od letošního roku cyklus přednášek ***Žít zdravěji a aktivněji*** v rámci Akademie třetího věku za účelem nabídnout starším občanům vzdělávání v oblasti zdravotnické problematiky. Zájem o vzdělávání projevilo 20 seniorů, kteří již absolvovali 4 odborné přednášky. Cílem kurzu je zvýšit vědomosti seniorů v oblasti zdraví, zdravého životního stylu a prevence chorob, motivovat je ke zdravému a aktivnímu životu a tím přispět ke zvýšení kvality života

ve stáří a k podpoře prosperity ve stárnoucí společnosti. Nabízená aktivita vychází z předpokladu, že vzdělávání je významným zdrojem aktivního života, má pozitivní vliv na zdraví a zabraňuje sociálnímu vyloučení starších osob. Přednášky připravují studentky navazujícího magisterského studia Ošetřovatelství ve spolupráci s pedagogy Ústavu ošetřovatelství a porodní asistence. Podle prvních evaluací jsou senioři s přednáškami i přístupem studentek velmi spokojeni, o tom svědčí i úryvky z evaluace:

„Přednášky považuji za dobře zpracované a přínosné…"

„Obdivuji trpělivost a práci studentek…"

„Těším se na každou další přednášku, je mi mezi Vámi moc dobře. V e volných chvílích si učební materiály opakuji, trénuji paměť a díky Vám přispívám ke zlepšení zdraví…."

Mgr. Radka Bužgová, Ph.D.,
PhDr. Renata Zeleníková
(Ústav ošetřovatelství a porodní asistence, garantky Akademie třetího věku)

● Bezpečně v pohybu

Myslíte si, že umíte sportovat bezpečně? Tak této myšlenky se ujaly studentky Ústavu Epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Ostravské univerzity Jana Hlubková a Veronika Mecová a jejich přátelé Marie Kubíková, Pavel Kočí a Patrik Tomek pod odborným vedením PhDr. Andrey Vilímkové působící v Ústavu urgentní medicíny a forenzních oborů OU.

V loňském roce nás napadlo naučit děti bezpečnému sportování, a proto jsme napsaly projekt ***Bezpečně v pohybu***, který je financován nadací Vodafone ČR. Finanční podporu ve výšce 55 500 Kč, bez které by nebylo možné projekt realizovat, jsme obdržely v lednu 2010. Naší prioritou bylo skloubení pohybových zdatností dětí, konkrétně dětí z pěstounských rodin, které jsou členy Sdružení pěstounů v Ostravě, s edukací v oblasti zdravotnických dovedností při poskytování první pomoci. Další podpory se ujalo Sdružení pěstounů v Ostravě, Fond ohrožených dětí, Ostravská univerzita – Ústav urgentní medicíny a forenzních oborů Ostravské univerzity a ČČK Opava.

Děti ve věku 9–13 let se účastní jednou až dvakrát měsíčně výletu za pohybem (např. lyžování, horolezecká stěna, plavání nebo hry v tělocvičně) a učí se základům první pomoci a prevenci úrazů. Základy resuscitace, ošetření krvácení, šoku, správný transport nebo první pomoc utonutí, to všechno si už děti mohly vyzkoušet. V červnu ještě děti čekají simulovaná poranění v lese, při jejichž ošetřování si mohou všechny získané dovednosti procvičit prakticky. Nebude chybět ani pohyb v podobě návštěvy hradu Bouzov nebo Javořických skal. Odměnou pro děti bude pocit, že dokážou pomoci sobě i jiným, když to bude potřeba, a pro nás dospělé to, že jsme jim dokázali předat něco málo z toho, co umíme.

Za celý tým Jana Hlubková

● Postřehy z Kazachstánu a Kyrgyzstánu

V zimním semestru jsem absolvoval vědecko-výzkumný pobyt na Kazachstánské národní univerzitě al-Farabi v kazachstánské Almatě. Pobyt byl součástí výzkumu, zaměřený na geopolitické a geoekonomické procesy na teritoriu Střední Asie a Ruska, prováděný katedrou sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty OU. Během pobytu jsem absolvoval několik interview,navšítivil různé instituce a zároveň se mi naskytla příležitost proniknout i do všedního života Kazachů, ale i sousedních Kyrgyzů. Věřím, že Vám následující řádky přiblíží mou zkušenost.

▲ Autor s děkanem Š. M. Nadyrovem

Přišel jsem jako již tradičně každé ráno na katedru politické a ekonomické geografie, která se stala mým novým domovem. Začal jsem pracovat a po chvíli za mnou přišla jedna docentka, abych podepsal nějaké přání k narozeninám. Dvě kolegyně slavily narozeniny, takže na odpoledne bylo připraveno pohoštění. Popravdě stoly se prohýbaly pod jídlem a samozřejmě vodkou. Jako už tradičně se začínalo s proslovy. Necítil jsem se nějak dobře, protože bylo cítit ve vzduchu, že bych měl taky něco říci. V jednu příznačnou chvíli jsem se ujal slova a po vzoru kazachstánských přátel jsem pěl v ruštině ódy na oslavence a na katedru a fakultu, snad jen na prezidenta Kazachstánu jsem zapomněl, a tímto se mu omlouvám. Už ani nevím, co jsem tam všechno říkal, ale mluvil jsem docela dlouho, což mě překvapilo. Páni profesoři pokyvovali hlavou a oslavenkyně se rděly. Nicméně, jsem se pěkně najedl, a protože jsem byl a stále jsem host, což v překladu znamená další oslavenec, musel jsem vypít i nějakého panáka vodky. Byl jsem překvapen, že se v Kazachstánu stále drží starý sovětský kolorit medailí. Jako čestný host jsem byl všem představen a bylo mi potřeseno rukou a popřáno „udači, molodec!" V místnosti bylo asi 10 profesorů a já, za chvíli každý z nás držel v ruce stakan, ve kterém byla nalitá vodka. Děkan Š. M. Nadyrov pronesl přípitek: *„Chtěl jsem Vám popřát hodně zdraví, ale pak jsem si uvědomil, že na Titaniku bylo mnoho zdravých lidí a ti zahynuli. Tak jsem se tedy rozhodl popřát Vám, ať se Vám vše podaří, ale v tom jsem si vzpomněl, že předevčírem jsme měli párty, která se velmi podařila, a druhý den nám nebylo dobře. Proto jsem se rozhodl popřát Vám úspěch, protože k úspěchu potřebujete jak zdraví, tak i to, aby se Vám dařilo."* Poté jsme pozvedli číše a připili na úspěchy budoucí. Někteří vodku zajedli chlebem. Za chvíli mě už děkan táhl do jiné místnosti, aby mě představil studentům, s kterými budu diskutovat o současných politicko-geografických a dalších

(Pokračování na straně 20)

Postřehy…

(Pokračování ze strany 19)

problémech tohoto světa. Už jsme se opět ocitli v úplně jiné místnosti, kam se většina oceněných přesunula. Stoly složené dohromady a na nich klobásy, sýr, zákusky, vodka a šampaňské. Dostal jsem čestné místo vedle rektora, opět jsem byl všem představen jako největší „geroj" a rovněž mi byli představeni ti, které jsem ještě neznal. Stal jsem se součástí katedry ekonomické a politické geografie. Jak ale celá oslava probíhala? Opět děkan začal s přípitkem, poté vedoucí katedry, poté, každý kolem stolu se jal pět ódy na své kolegy a každý se vyjádřil a poděkoval za všechno a všechny. U toho se jedlo a pilo. Já seděl a poslouchal, usmíval se nebo pokyvoval hlavou. Trošku jako cvičená opice, ale přijel jsem se něco dozvědět, tak musím víc poslouchat, ne? V duchu jsem se trošku usmíval nad některými projevy, které se opakovaly a byly ve zkratce tohoto typu: „*Je to náš velký den, kdy Vy, profesore Vladimiri Vladimirovici, jste obdržel toto čestné uznání a zlatou medaili z rukou našeho rektora za zásluhy a píli, kterou jste celou svou kariéru věnoval vědě a výzkumu, a to především pokroku a zdokonalování našich studentů. Já sama jsem prošla Vašima rukama před lety a musím říci, že bych Vám takových medailí, kterou máte dnes na klopě, dala mnohem víc, kdyby záleželo jen na mně. Myslím si, že hovořím za všechny přítomné, že Vaše úspěchy jsou pro nás velkou motivací a budeme se je snažit přinejmenším napodobit. Rovněž bych chtěla vyzvednout Váš charakter a Vaše vlastnosti, které nám všem mohou jít příkladem. Jsem moc ráda, že jsem s Vámi dnes v této místnosti a že se těšíte stále dobrému zdraví. Přeji Vám mnoho dalších takovýchto úspěchů, které jsou hodny následování.*" Poté následoval potlesk a další podobné projevy všech přítomných, takže hodina utekla jako voda a vše se přitom snědlo a vypilo. Další láhev šampaňského byla otevřena. Někteří přicházeli, jiní odcházeli, což znamenalo nové a dost podobné projevy.

Když mě chtěli přestavovat dalšímu členu katedry, tak jsem je už musel upozornit, že i tohoto pana profesora znám a že jsme společně stakan vodky už vypili. Po hodině a půl párty jsem se opět vydal zpět do byrokratického vyřizování. První dva úspěchy jsem zaznamenal, když se mi podařilo získat vstup do knihovny, na což je potřeba mnoho potvrzení a poplatků, které se platí ve speciálních pokladnách otevřených ve speciálních hodinách ve speciální dny. Stejně tak snad už doproběhla registrace na migrační policii a budu se moci konečně naplno věnovat svému vědeckému pobytu.

CESTA DO KYRGYZSTÁNU

Každý host je požehnáním pro dům, do kterého vstoupí. U Kyrgyzů to stále platí a není to jen o slovech jako u jiných turkických muslimských národů. Vstoupili jsme do malé předsíňky, která sloužila zároveň jako koupelna. Na nízkém dřevěném stolku byly položeny kbelíky a lavory s vodou, vedle kterých byly čisticí prostředky. Boty jsme nechali na linoleu před kobercem, hned vedle kamen, které ústily do vedlejší místnosti. Výška místnosti nebyla víc než dva metry deset. Vstoupili jsme do druhé místnosti, která sloužila jako jídelna, po pravé straně bylo vyústění malých kamenných kamen, na kterých se ohřívala v staré železné konvici voda na černý čaj. Po pravé straně bylo mi již známé zařízení podobné kuchyňským kamnům s jednou ploténkou. Na zdi visel červený koberec a uprostřed stolu byl připraven nízký stolek, který se prohýbal pod masou jídla. Jako čestný host jsem seděl podle obyčeje proti vstupním dveřím a proti hostitelce, vedle mě si jako další čestný host sedl Jenishbek, po levé straně jsem měl hlavu rodiny. Mluvili jsme rusky a chvílemi se mluvilo kyrgyzsky, z čehož jsem moc nepochytil. Jako správní hosté jsme přivezli z města dárky pro děti a hostitele ovoce, bonbóny, čaje a různé pamlsky. Na stole byla čerstvá jablka, domácí zavařeniny různých druhů, domácí máslo a sušenky. Paní domu mi podávala misku s černým čajem. „*Jsme moc rádi, že jste přijeli. Jezte, pijte a buďte tu jako doma,*" nám sdělovala se zlatým úsměvem, a podala čaj každému kolem stolu. Ve Střední Asii je stále populární mít zlaté zuby, asi máte jistotu, že své jmění jen tak neztratíte, anebo nějaká banka Vás o něj nepřipraví. „*Vše, co je na stole, dělám sama. V létě přes den chodím do lesa a do okolí, abych nasbírala plody přírody. Vystačíme si tu úplně ve všem sami. Je to tu lepší než ve vesnici, kde není práce. Do vesnice chodím jen pro cukr, drogérii a čaj. Vodu bereme z horského potoka a ostatní produkty jsou jen naše. Máme malé stádo ovcí, teď už jen dvacet čtyři, jednu jsme zabili na počest vašeho příjezdu. Potom máme čtyři koně, devět krav, dva osly, dva psy, husy, slepice a krocany. Jsem moc ráda, že jsme před třemi roky odešli z vesnice. Muž nepije a musí se starat o dobytek,*" zakončila hostitelka. V tu chvíli vstoupila do dveří sestra hostitelky a přinesla na stůl hlavní chod, brambory a vařené kosti s masem z ovce. Jali jsme se okusovat a mastně hodovat. Pěkně to do krku klouzalo. Vedlejší místnost byla rovněž zařízena velmi skromně, televize, jedna úzká postel a dřevěná truhla. V místnostech byl na zemi teplý koberec. Když jsme dojedli a dopili, šli jsme se projít ven. Hned vedle vstupních venkovních dveří byly další dveře. Myslel jsem, že se jedná o nějakou kůlnu, byl to však omyl. Byla to kuchyň, v hluboké hliněné peci praskalo dřevo a v železném kotlíku zapuštěném do pece vřela voda s naporcovanou ovcí. Zbylé maso viselo na dřevěné tyči nad pecí, do toho všeho znělo kyrgyzské rádio. Šli jsme se podívat na zasazené jabloně a švestky. Jeden hektar půdy stojí v současnosti dva tisíce ame-

◀ Nový Campus kazachstánské univerzity

rických dolarů. Muž začal osedlávat koně, že prý se povozíme. Kobylka moc nechtěla sedlo, natož někoho na sobě. Trošičku kopala nohama. Byl jsem rád, že jsem dostal osla. Mika dostal koně a Jenishbeck dostal taky osla. Vyrazili jsme cvalem na kyrgyzské pláně. Koně jsou opravdu rychlejší než oslové. Ten můj jel přesto nějak rychle a nechtěl mě poslouchat. Že bych byl takový osel, abych nezvládl osla? Podívám se za sebe a tam za námi běží synek hostitelů, který do osla kope, tomu se to pochopitelně nelíbí, takže vybírá velmi pichlavou cestu různým křovím. Konečně to synek vzdal a osel se uklidnil. Dojeli jsme naše koňáky a dívali se, jak závodí do vrchu, když vtom se Mikova kobyla splašila a shodila ho na zem. Pobídl jsem oslíka a jeli jsme k Mikovi, už vstával ze země, naštěstí vyndal nohu včas ze třmenu. Kobyla zmizela někde v houští a Mika šel nazpět pěšky a naštěstí měl na hlavě jen malou bouli a několik odřenin. Začalo se stmívat a hory v pozadí dostávaly nové barvy. Oblaka ustoupila, takže byly vidět vrcholky kopců a nedaleká nově postavená cesta přes údolí hor vedoucí do Almaty. Začali jsme hledat dobytek. Nějak se nám zatoulaly dvě krávy, takže jsme měli plné ruce práce. Na zimu dávají místní za úplatu dobytek a ovce pasákům v horách, kteří je šest měsíců pasou. Starost o jednu ovci stojí přibližně třicet korun, o jednu krávu asi šedesát. Pasáci si přijdou na docela slušné peníze, když si vezmu, že třeba soused hostitelů měl ovcí tisíc, tři sta krav a dvě stě koní. To mi pak došlo, když říkali, proč jsou malí chovatelé. Úplně jsem zapomněl zmínit to nejdůležitější a tím byla toaleta. Dřevěná kadibudka, která se při větru nakláněla různým směrem, měla svá vrátka nasměrována k jezeru, za kterým se tyčily bílé vrcholky mohutných hor. Máte doma někdo na záchodě takový výhled? Byli jsme již velmi ofoukaní větrem a trošičku promrzlí. Zmrzlé a mokré ponožky na nohách jsme s příchodem do příbytku dali ke kamnům a vzali suché. Hostitelka nám už podávala čaj a říkala, že musíme hodně jíst. Jedli jsme, byl jsem už úplně plný a už jsem opravdu nemohl. Seděl jsem na koberci v tureckém sedu a poslouchal kyrgyzskou rozmluvu o islámu. Více zážitků z Kazachstánu a Kyrgyzstánu se můžete dočíst na www.ottmar.cz

Aleš Ottmár, doktorand Politické a kulturní geografie / FOTO: archiv

† Jan Balabán

Spolu s ostravskou veřejností jsme se v pátek 30. 4. 2010 rozloučili s významným prozaikem a překladatelem Janem Balabánem (*1961). Zpráva o jeho nenadálém odchodu nad ránem 23. 4. nás zasáhla jako blesk z čistého nebe, mnohde ochromila výuku a přerušila zkoušení. Balabánovy knihy jsou zvláště studenty bohemistiky spontánně čteny a reflektovány, vedou k úvahám nad lidskou existencí, smyslem života a dočasností bytí. Vyznačují se promyšleností, kresebnou úspornosti, smyslem pro realistický detail a zároveň schopností ponechat v příběhu prostor pro tajemství. Od prvotiny Středověk (1995) až po celostátně oceňované soubory povídek Možná že odcházíme (2004) a Jsme tady (2006) se v jeho tvorbě setkáváme s návratnými symboly, motivy a toposy, mezi něž patří obraz Ostravy, průmyslem zdevastovaného a zároveň osudově předurčeného města. V paměti zůstávají také silné zážitky z autorských čtení Jana Balabána a setkávání ve Fiducii. Symbolicky jsme položili květiny k jeho rakvi.

Svatava Urbanová

Turistický výšlap s adrenalinem

Sportovní den Ostravské univerzity nabízí každoročně pestrou škálu pohybových aktivit; k nejvyhledávanějším patří celodenní turistický výšlap. Letošní trasa nás zavedla na Slovensko do romantického prostředí Sulovských skal. Z malebné dědinky Hričovské Podhradie se pod vedením doc. Vojtěcha Gajdy z katedry tělesné výchovy Pedagogické fakulty vydalo vesměs dámské osazenstvo prudkým

(Pokračování na straně 22)

▶ Účastníci zájezdu

Turistický...

(Pokračování ze strany 21)

stoupáním ke zřícenině hradu Hričov, odkud trasa pokračovala lesními cestami přes sedla Roháč-Čiakov a Brada. Jednotlivá zastavení skýtala ve slunečném počasí fantastické výhledy nejen na skalní město s bizarními věžemi, stovkami kamenných jehel a homolí, ale i na horské scenérie Malé a Velké Fatry v probouzející se jarní přírodě.

Atraktivní trasa nabídla i adrenalinový zážitek při výstupu pomocí žebříků a kovových úchytů na nejvyšší bod výletu, zříceninu hradu Sulov. Hrad, který až do konce 18. století sloužil pro pozorování okolních cest, nabídl jedinečný pohled na věnec slepencových skal, které zdálky vypadají jako z betonu. V závěrečném prudkém klesání do obce Sulov jsme neopomněli prohlídku Gotické brány, třináct metrů vysokého lomeného skalního oblouku, který patří k unikátům této přírodní rezervace. Příjemné posezení ve stylové hospůdce spojené s výtečnou slovenskou kuchyní bylo tečkou za vydařenou sportovní akcí.

Jana Bolková / FOTO: V. Voráčová

Okénko do historie šifer, počítaček a projekce v 3D učebně

Dne 7. dubna 2010 dopoledne proběhla na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity v Ostravě společná popularizační akce katedry matematiky a katedry informatiky a počítačů pro studenty středních škol s názvem *Okénko do historie šifer a počítaček* spojená s projekcí v 3D učebně a prezentací specializované učebny počítačových sítí.

Celá akce se skládala ze čtyř bloků: z přednášky RNDr. Petry Konečné, Ph.D., o historii šifrování; z výstavy počítaček s odborným výkladem RNDr. Zuzany Václavíkové, Ph.D., kde si studenti mohli práci na exponátech také vyzkoušet; z projekce v 3D učebně, kterou provázel Ing. David Bražina, Ph.D., a z prezentace specializované učebny počítačových sítí pod vedením RNDr. Tomáše Sochora, CSc.

O tuto akci projevilo zájem nevídané množství středoškolských studentů. Naše kapacita byla zcela naplněna, celkově akci navštívilo okolo 150 studentů a vyučujících z pěti středních škol z celého regionu. Vzhledem k tomu, že počet zájemců výrazně převýšil naše kapacitní možnosti a nebyli jsme schopni v tomto jednom termínu uspokojit poptávku, bude se celá akce ještě jednou opakovat, a to 19. května 2010. Zároveň ji rádi zpřístupníme i našim studentům, kteří v průběhu přednášek a prezentací zvědavě nakukovali do učeben a bylo jim líto, že akce není určena také pro ně.

Vzhledem k velmi pozitivním hodnocením se pokusíme v budoucnu pokračovat další sérií popularizačních přednášek a věříme, že založíme dobrou tradici.

Petra Konečná / FOTO: archiv

Zachraňme knihkupectví Academia!

Touto snahou již dva měsíce intenzivně žije Filozofická fakulta Ostravské univerzity. Členové její akademické obce spustili na záchranu knihkupectví v centru města vlnu protestů a akcí. Nespokojenost vyjadřovali na facebooku, v médiích, zorganizovali Knižní čtvrtky, kdy si publikace přišlo do Academie zakoupit několik stovek lidí. Nejrazantněji do boje o zachování knihkupectví vstoupila děkanka Filozofické fakulty Ostravské univerzity doc. Eva Mrhačová. V otevřeném dopise adresovaném Jiřímu Malému, řediteli Střediska společných činností Akademie věd České republiky, které knihkupectví zřizuje i provozuje, ostře vystoupila proti uzavření Academie. V této záležitosti oslovila rovněž vrcholné představitele Akademie věd, ministryni školství, starostu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz Miroslava Svozila, primátora Petra Kajnara i hejtmana Jaroslava Palase. Zorganizovala podpisovou petici studentů a pedagogů FF, která během 48 hodin čítala 500 podpisů. I když se zpočátku kauza vyvíjela beznadějně, nyní se situace otočila. Díky nezměrnému úsilí děkanky FF OU a pochopení starosty M. Svozila nabídl městský obvod knihkupectví Academia nebytové prostory v centru Ostravy za přijatelné nájemné. Akademie věd však na nabídku nereagovala. Poslední zprávy jsou takové, že knihkupectví Akademie věd a literární kavárna budou nadále provozovány, byť v pozměněné formě, ve stávající krásné secesní budově na ulici Zámecké. Ostrava, usilující o post evropského města kultury 2015, si to určitě zaslouží.

Jana Bolková / FOTO: archiv

Výstava Filmová technika aneb jak se hrálo v kině i doma?

V prostorách Knihovny města Ostravy, v pobočce Fifejdy, na ulici J. Trnky, se ve dnech 8. až 30. dubna 2010 ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Ostravské univerzity konala výstava Filmová technika aneb jak se hrálo v kině i doma?

Nevšední akce proběhla za podpory Městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky a firmy Bankovní technika, s.r.o. Byla určená pro dospělé, děti, odborníky a nadšence filmové techniky.

K vidění byly historické projektory, kamery, příslušenství k promítání v kině i doma, návštěvníci měli možnost seznámit se s filmem, vývojem filmových formátů a tvorbou animovaného filmu a zároveň si mohli vyzkoušet například zakládání filmu či ruční promítání na kliku. Zlatou éru kinematografie a dnes již vymírajícího odvětví klasického filmu si zájemci připomněli promítáním dokumentu Jak se hrálo v kině, nebo animovanými filmy.

Vystavené exponáty jsou majetkem soukromých sbírek Antonína Drdly a manželů Václavíkových, kteří je shromažďují asi patnáct let. Sbírka představuje okolo šedesáti modelů, ze kterých je asi osmdesát procent funkčních. Největší vystavovaný profesionální promítací přístroj Globus 35 je přibližně z roku 1923 a pamatuje ještě éru němého filmu. Na stroji se kdysi promítalo v kině Centrál v Hrušově. -BS-

Redakční rada Listů přeje všem pedagogům, studentům a zvláště čtenářům našich řádků krásné letní dny a dovolenou plnou zajímavých zážitků.
Těšíme se na další spolupráci v novém akademickém roce. redakce

Uzávěrka dalšího čísla je ve **středu 15. září 2010**.

Listy Ostravské univerzity, č. 3/2010, roč. 18 ● Vydává Ostravská univerzita, č. registrace MMO – 74/93-PP ● Internet: http://www.osu.cz ● Kontaktní adresa: Dvořákova 7, 701 03 Ostrava 1, tel.: 596 160 139, fax: 596 118 216 ● e-mail: jirina.vecerova@osu.cz ● Redakční rada: Jiřina Večeřová - šéfredaktorka; PaedDr. Milena Frydrychová, prof. RNDr. Erika Mechlová, PhDr. Šárka Zedníčková, Ph.D., PhDr. Ivana Gejgušová, Ph.D., a Mgr. Petr Kopecký, Ph.D. ● Grafické zpracování a tisk: Repronis Ostrava ● Náklad 1200 výtisků ● ZDARMA

Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštěpným závodem Severní Morava, čj.: 2263/98-P/1 ze dne 18. 9. 1998

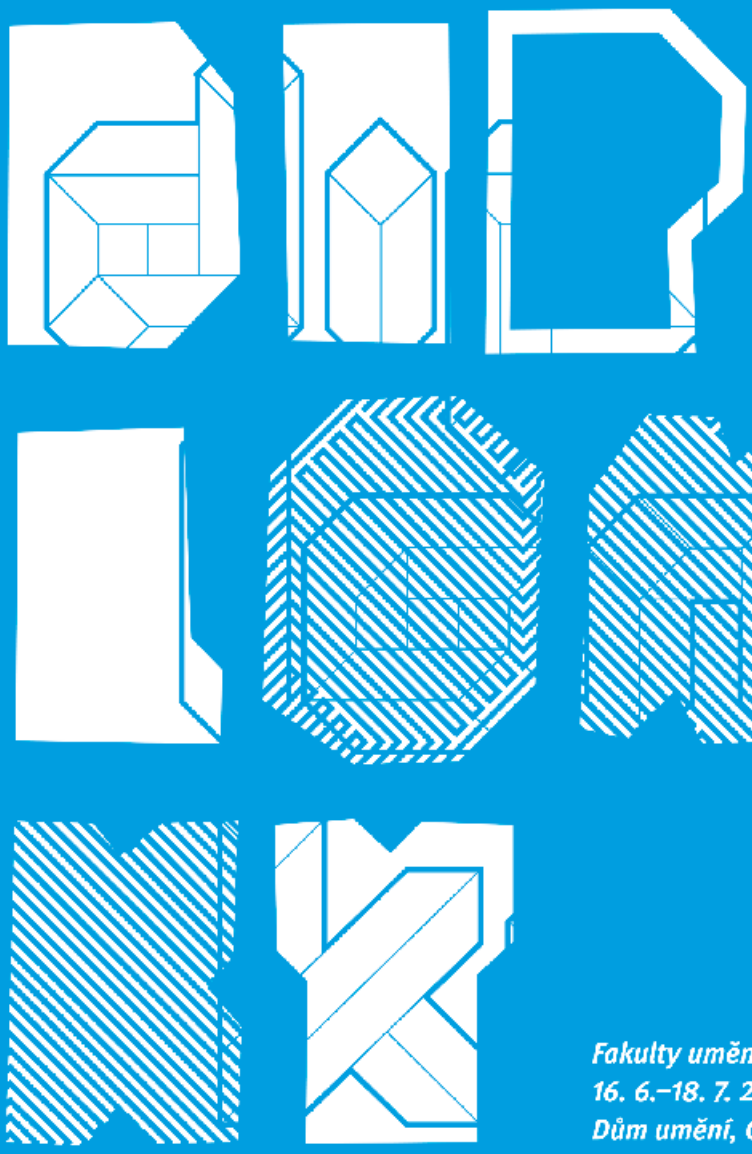

Fakulty umění
16. 6.–18. 7. 2010
Dům umění, Ostrava

Výstava diplomových prací studentů Fakulty umění Ostravské univerzity
Dům umění, Jurečkova 9, Moravská Ostrava
Nová síň Poruba, Mongolská 2, Ostrava-Poruba

www.fokultaumeni.osu.cz
www.gvuo.cz